

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ
СІКОРСЬКОГО»

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тлумачний словник термінів

для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «*Менеджмент*»
спеціалізацій «*Менеджмент і бізнес-адміністрування*»,
«*Менеджмент інновацій*», «*Менеджмент міжнародних проектів*»,
«*Логістика*»

*Рекомендовано Вченою радою
факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського*

КИЇВ 2017

Економіка підприємства: Тлумачний словник термінів для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізацій «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент інновацій», «Менеджмент міжнародних проектів», «Логістика» / Уклад.: О.В. Гук, К.О. Кузнєцова. – НТУУ «КПІ», 2016. – 114 с.

*Гриф надано Вченою радою
факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського
(Протокол № 5 від 26.12.2017 року)*

Навчальне видання
Економіка підприємства

Тлумачний словник термінів

для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 **«Менеджмент»**
спеціалізацій **«Менеджмент і бізнес-адміністрування»**,
«Менеджмент інновацій», **«Менеджмент міжнародних проектів»**,
«Логістика»

Укладачі	<i>Гук Ольга Володимирівна, канд. екон. наук, доцент Кузнєцова Катерина Олександрівна, ст.викладач</i>
----------	--

Відповідальний редактор	В.В.Дергачова, д. е. н., професор
----------------------------	-----------------------------------

Рецензент	С.В.Войтко, д. екон. наук., проф. кафедри Міжнародної економіки
-----------	--

За редакцією укладачів

ЗМІСТ

Визначення українською мовою

Активи	7	Виробничі запаси	10
Активи нематеріальні	7	Відновна вартість основних фондів	10
Акціонерне товариство	7	Власний капітал	10
Акціонерне товариство відкритого типу	7	Внутрішня норма доходності	11
Акціонерне товариство закритого типу	7	Готова продукція	11
Акції підприємства	7	Гроші	11
Акціонер	7	Грошовий потік	11
Акція	7	Гудвіл	11
Акція звичайна	8	Дебітори	11
Акція іменна	8	Державна інвестиційна політика	11
Акція на пред'явника	8	Державне замовлення	11
Акція привілейована	8	Державне регулювання економіки	12
Акція трудового колективу	8	Державний бюджет	12
Амортизація	8	Державний контракт	12
Асоціація	8	Диверсифікація виробництва	12
Аудит	8	Дивіденд	12
Аукціон	8	Дисконтування	12
Баланс	9	Договірна ціна	12
Баланс робочого часу	9	Дотація	12
Банки	9	Дохід	13
Банківський кредит	9	Економіка	13
Банкрутство	9	Економіка підприємства	13
Бізнес	9	Економічна ефективність	13
Бізнес-план підприємства	9	Елементи витрат	13
Біржа	9	Ефект	13
Біржова ціна	9	Ефективність	13
Бюджет	9	Життєвий цикл підприємства	13
Валова виручка	10	Життєвий цикл товару	13
Валова продукція	10	Змінні витрати	14
Валовий дохід	10	Знос основних фондів	14
Валовий прибуток	10	Зовнішнє середовище	14
Виробіток	10	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	14
Виробнича потужність	10	Інвестиції	14
Виробнича програма	10	Інвестор	14
		Індекс Альтмана	14

Індекс доходності інвестицій	15	Мінімальний рівень заробітної плати	20
Інноваційні процеси	15	Місія підприємства	20
Інтегральний показник конкурентоспроможності продукції	15	Моральний знос основних фондів	20
Інтелектуальна власність	15	Надзвичайний прибуток	20
Кадрова політика підприємства	15	Науково-технічна революція	20
Калькуляція собівартості продукції	15	Науково-технічний прогрес	20
Капітал	15	Незавершене виробництво	21
Капітал статутний	15	Нематеріальні активи	21
Капітальне будівництво	16	Нематеріальні ресурси підприємства	21
Капітальні вкладення	16	Неплатоспроможність	21
Кваліфікація	16	Непрямі витрати	21
Керівник	16	Номенклатура виробів	21
Коефіцієнт змінності	16	Номінальна заробітна плата	21
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	16	Норма амортизації	21
Колективний договір	16	Норма виробітку	21
Командитне товариство	16	Норма витрат матеріалів	22
Комерційна таємниця	16	Норма обслуговування	22
Комерційний економічний ефект	17	Норма прибутку	22
Компанія	17	Норма чисельності	22
Конкурентоспроможність продукції	17	Нормативний термін служби основних фондів	22
Конкуренція	17	Ноу-хау	22
Консорціум	17	Облігація	22
Контрольний пакет акцій	17	Оборотні кошти підприємства	22
Концерн	18	Оборотні фонди	22
Кон'юнктура ринку	18	Оборотність оборотних коштів	22
Кооператив	18	Операційний прибуток	23
Корпорація	18	Операційні витрати	23
Кошторис витрат	18	Оплата праці	23
Кредит	18	Організаційна структура управління	23
Лізинг	19	Оренда	23
Ліквідаційна вартість основних фондів	19	Орендар	23
Ліквідність активів	19	Орендна плата	23
Ліцензія	19	Орендне підприємство	23
Мале підприємство	19	Основна заробітна плата	23
Маркетинг	19	Основні робітники	24
Матеріаломісткість продукції	19	Основні фонди	24
Метод Делфі	20	Пасив	24

Патент.....	24	Службовець	28
Паушальна виплата.....	24	Собівартість продукції.....	28
Первісна вартість основних фондів....	24	Соціальна ефективність діяльності підприємства	28
Персонал підприємства.....	24	Спеціальність.....	29
Підприємець	24	Спільне підприємство	29
Підприємство	24	Споживча вартість.....	29
Підприємництво	25	Стандарт	29
Планування	25	Стандартизація.....	29
Плата за землю.....	25	Статут підприємства	29
Платоспроможність	25	Статутний фонд	29
Повна собівартість	25	Стратегія підприємства	29
Погодинна оплата праці.....	25	Субсидія	29
Податки	25	Тарифна система	29
Податок на додану вартість	25	Тарифна сітка	30
Показник поточної ліквідності.....	25	Тарифна ставка	30
Попит	25	Тарифний коефіцієнт.....	30
Постачальник	25	Тарифно-кваліфікаційний довідник ..	30
Постійні витрати	26	Товариство з обмеженою відповідальністю	30
Прискорена амортизація	26	Товариство з повною відповідальністю	30
Прогнозування.....	26	Товарна продукція	30
Продуктивність праці.....	26	Товарний знак.....	31
Промисловий зразок.....	26	Трудові ресурси	31
Професія	26	Трудомісткість продукції.....	31
Прямі витрати.....	26	Умовно чиста продукція	31
Реальні інвестиції.....	26	Управління	31
Резервний фонд	27	Управління персоналом.....	31
Реінвестиції.....	27	Управління підприємством.....	31
Реновація.....	27	Управління якістю продукції	31
Рентабельність	27	Фізичне зношування.....	32
Рентабельність виробництва	27	Фінансова діяльність підприємства ...	32
Рентабельність капіталу	27	Фінансовий план	32
Рентабельність продукції.....	27	Фінансові інвестиції.....	32
Реструктуризація підприємства	27	Фонди обігу.....	32
Ринок.....	28	Фондовіддача	32
Роялті.....	28	Фондомісткість	32
Санація	28		
Сертифікат.....	28		
Сертифікація продукції.....	28		

Фондоозброєність праці	32	Чиста теперішня вартість	33
Форми об'єднання підприємств.....	33	Чистий прибуток	34
Холдинг	33	Чистий приведений дохід.....	34
Ціна	33	Юридична особа	34
Цінова зона	33	Якість продукції	34
Ціноутворення	33		
Чиста продукція	33		

А

Акредитив — платіжний документ, за яким кредитна установа дає розпорядження іншій кредитній установі негайно сплатити пред'явникові акредитива певну суму грошей за рахунок спеціально заброньованих коштів шляхом заповнення акредитивного листа.

Активи — все, чим володіє підприємство і що йому належить — оборотний капітал, основний капітал, нематеріальні активи.

Активи нематеріальні — засоби, що не мають фізичної, відчутної форми, але дають підприємству (фірмі і т. п.) дохід. Це, як правило, різні права підприємств (фірми і т. п.), наприклад, патенти, товарні знаки, торгові марки, авторські права, ліцензії тощо.

Акціонерне товариство — компанія, що є юридичною особою, капітал якої складається з внесків пайовиків — акціонерів і засновників. Це форма організації виробництва на основі залучення коштів шляхом продажу акцій. Існують закриті і відкриті акціонерні товариства.

Акціонерне товариство відкритого типу — капітал товариства формується за рахунок відкритого продажу акцій.

Акціонерне товариство закритого типу — акції реалізуються тільки його працівникам і не можуть бути продані стороннім особам без згоди інших акціонерів.

Акції підприємства — акції, розповсюджені серед інших підприємств і організацій, кооперативів, банків, добровільних товариств.

Акціонер — власник акцій акціонерного товариства, компанії, підприємства.

Акція — цінний папір, що випускається акціонерним товариством, який дає право її власнику, члену акціонерного товариства, брати участь у його управлінні й одержувати дивіденди з прибутку. Грошова сума, позначена на акції, — номінальна

вартість акції; ціна, по якій вона продається, — курс акцій. Акції бувають: привілейовані, іменні, на пред'явника та ін.

Акція звичайна — акція з нефіксованим дивідендом, розмір якого визначається загальними зборами акціонерів після сплати фіксованого відсотка власникам привілейованих акцій.

Акція іменна — акція з зазначенням її власника. Поширюється в порядку відкритої передплати. Може бути простою і привілейованою.

Акція на пред'явника — акція, яка не має імені її власника. Може бути простою і привілейованою.

Акція привілейована — акція, дивіденд якої фіксується у вигляді твердого відсотка, виплачуваного у першочерговому порядку, незалежно від величини прибутку компанії. Ця акція не дає права голосу, її власник не бере участь в управлінні компанією.

Акція трудового колективу — акція, власниками якої можуть бути тільки працівники даного колективу.

Амортизація — поступове перенесення вартості основних фондів на виготовлений з її допомогою продукт або послугу чи цільове нагромадження коштів і подальше використання їх для оновлення зношених основних фондів.

Асоціація (союз, спілка) — найпростіша форма договірної об'єднання підприємств та інших підприємницьких структур з метою постійної координації господарської діяльності. Асоціації (союзи, спілки) не мають права втручатися у виробничу і комерційно-фінансову діяльність будь-яких їхніх учасників (членів).

Аудит — вид підприємницької діяльності, що являє собою систему послуг підприємствам для перевірки фінансової звітності і правильності відображення в ній результатів фінансово-господарської діяльності.

Аукціон — спосіб продажу товарів через прилюдний торг у заздалегідь визначений час у певному місці. До товарів, що виставляються на аукціонний продаж, належать конкретні товари, нерухомість, цінні папери, кредитні ресурси, валюта. Пропоновані

на аукціон товари мають певну стартову ціну, а їх аукціонний продаж здійснюється партіями або лотами.

Б

Баланс — система взаємопов'язаних показників, яка характеризує будь-яке явище або процес шляхом співставлення його окремих сторін; різниця між доходами і витратами.

Баланс робочого часу — фактично відпрацьований час середньосписковим працівником підприємства за зміну, добу, місяць, рік.

Банки — фінансові підприємства, які здійснюють функції кредитування і розрахунків, залучення ресурсів на свої рахунки.

Банківський кредит — передача банками певним фізичним і юридичним особам на встановлений кредитним договором строк грошей з умовою їх повернення і сплатою певного процента за користування ними.

Банкрутство — поняття, що означає юридичне визначену неможливість підприємства (організації, банку) платити за боргами з причини браку засобів.

Бізнес (англ. — справа, заняття) — будь-яка економічна діяльність в умовах ринкової системи господарювання, що приносить власнику певний зиск (прибуток).

Бізнес-план підприємства — структурований план основних аспектів діяльності розвитку підприємства, розроблюваний на основі стратегії підприємства.

Біржа — організаційно оформлений, регулярно функціонуючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами (фондова біржа) або оптова торгівля товарами за стандартними зразками (товарна біржа).

Біржова ціна — ціна на товари, що реалізуються у порядку біржової торгівлі.

Бюджет — план доходів і видатків держави, установ, підприємств на певний термін (бюджетний період).

В

Валова виручка — повна сума грошових надходжень від реалізації товарної продукції, робіт, послуг і матеріальних цінностей.

Валова продукція — показник, що характеризує випуск підприємством (фірмою і т. п.) всієї продукції за певний період.

Валовий дохід — кінцевий результат діяльності підприємства, який є різницею між валовою виручкою та усіма витратами на виробництво та реалізацію продукції.

Валовий прибуток — частина валового доходу підприємства, яка залишається в нього після відрахування усіх обов'язкових платежів.

Виробіток — кількість продукції, що вироблена за одиницю часу.

Виробнича потужність — максимально можливий випуск продукції підприємством за певний час (зміну, добу, місяць, рік) у встановленій номенклатурі і асортименті при повному завантаженні обладнання і виробничих площ.

Виробнича програма — система адресних завдань з виробництва і доставки продукції споживачам у розгорнутій номенклатурі, асортименті, відповідної якості і у встановлені терміни згідно з договорами поставок.

Виробничі запаси — предмети праці, які ще не залучені у виробничий процес і знаходяться на складах підприємств у вигляді запасів. Витрати майбутніх періодів – витрати на підготовку та освоєння нової продукції, що мають місце в даний період, але будуть погашені в майбутньому.

Відновна вартість основних фондів — вартість повного відтворення основних фондів у сучасних умовах виробництва і діючих цінах.

Власний капітал — частина в активах підприємства, що залишається після відрахування його зобов'язань.

Внутрішня норма доходності (прибутковості, рентабельності) проекту — розмір ставки відсотку, при якому чиста приведена вартість проекту буде дорівнювати нулю, тобто приведена вартість очікуваних надходжень коштів дорівнюватиме приведеній вартості відтоків (при відшкодуванні інвестиційного капіталу). Показує граничний розмір прибутковості, нижче якого проект є збитковим.

Г

Готова продукція — сукупність повністю виготовлених на підприємстві виробів і продуктів, які фактично відпущені або призначені для відпуску на сторону (реалізацію).

Гроші — активи, суспільні засоби платежу, які слугують засобом обігу, одиницею рахунку і засобом накопичення.

Грошовий потік — сума чистого доходу (прибутку) або економії собівартості, одержуваних у процесі експлуатації об'єкта та суми амортизаційних відрахувань.

Гудвіл — нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між балансовою вартістю активів підприємства та його звичайною вартістю як цілісного майнового комплексу, що виникає внаслідок використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів (робіт, послуг), нових технологій тощо. Г. — грошова оцінка різниці між ціною підприємства та реальною вартістю його основного капіталу; комплекс заходів, спрямованих на збільшення прибутку підприємства без відповідного збільшення активних операцій.

Д

Дебітори — юридичні й фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми коштів, їхніх еквівалентів, ін. активів.

Державна інвестиційна політика — це комплекс економічних, адміністративних та правових заходів держави, спрямованих на активізацію інвестиційної діяльності.

Державне замовлення — це засіб державного регулювання економіки, який передбачає формування на договірній основі необхідних для задоволення

державних потреб обсягів і складу продукції та розміщення державних контрактів на поставку продукції серед підприємств.

Державне регулювання економіки — координація з боку держави всієї господарської структури країни з метою підтримання стійкості й макроекономічної рівноваги та забезпечення роботи механізму конкуренції; сукупність різноманітних методів, інструментів, за допомогою яких держава веде економічну діяльність.

Державний бюджет — це річний план державних доходів і видатків, затверджений у законодавчому порядку.

Державний контракт — письмовий документ, що засвідчує намір (бажання) держави в особі вповноважених Кабінетом Міністрів України галузевих і функціональних міністерств України, державних комітетів та прирівняних до них інших інституціональних утворень закупити на певних умовах конкретні обсяги продукції для поповнення державних резервів і забезпечення споживачів, потреби яких фінансуються за рахунок Державного бюджету.

Диверсифікація виробництва — перехід від однопрофільного до багатoproфільного виробництва з широкою номенклатурою продукції, що випускається.

Дивіденд — частина прибутку акціонерного підприємства, що розподіляється між акціонерами після сплати податків та інших обов'язкових платежів. Дисконтна ставка — ставка відсотка, за якою майбутня вартість грошей приводиться до теперішньої їхньої вартості, тобто відбувається процес дисконтування.

Дисконтування — метод приведення майбутньої вартості грошей до їхньої теперішньої вартості (вартості поточного періоду).

Договірна ціна — ціна, що встановлюється за згодою партнерів (продавців і покупців) з урахуванням основних ринкових чинників.

Дотація — державна виплата, яка надається в безповоротному порядку тій або іншій підприємницькій структурі, що зазнала економічної скрути за об'єктивних причин; найчастіше використовується для збалансування доходів і видатків місцевих бюджетів та покриття касових збитків окремих державних підприємств.

Дохід — це виручка від реалізації продукції, робіт, послуг без вирахування наданих знижок, повернення проданих товарів та податків з продажу (податку на додану вартість, акцизного збору тощо).

Е

Економіка — народне господарство країни або його галузь; терміном «економіка» визначають науки, які вивчають специфіку виробничих процесів у певній галузі або сфері суспільного виробництва, наприклад, «економіка промисловості», «економіка підприємництва», «економіка праці» тощо.

Економіка підприємства — наука про ефективність виробництва, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів при найменших затратах.

Економічна ефективність — відносний показник, що є результатом співвідношення між отриманим ефектом та витратами.

Елементи витрат — це первинні однорідні витрати затрат на виробництво продукції; формуються відповідно до їх економічного змісту, є однаковими для всіх галузей і на їх основі складається кошторис витрат на виробництво.

Ефект — це результат будь-якого заходу, який найчастіше виражається певною грошовою сумою (чиста продукція, прибуток підприємства, національний дохід).

Ефективність — це відносна величина, що характеризує результативність будь-яких затрат.

Ж

Життєвий цикл підприємства (фірми, компанії) — загальний період часу від початку діяльності підприємства до природного припинення його існування або відродження на новій основі (з новим складом власників і керівного персоналу; з принципово новою продукцією, технологією та ін.).

Життєвий цикл товару — певний період часу, протягом якого товар є життєздатним на ринку і забезпечує досягнення цілей продавця, рівень його прибутків; розрізняють стадії впровадження товару на ринок, зростання обсягу

продажу внаслідок визнання товару покупцями, стадію зрілості (характеризується максимальною прибутковістю), насичення ринку товаром, спад обсягу продажу і прибутку.

З

Змінні витрати — витрати, що змінюються разом із зміною обсягу виробництва продукції; поділяються на пропорційні та непропорційні.

Знос основних фондів — поступова втрата основними фондами їх корисних властивостей.

Зовнішнє середовище — зовнішні умови та чинники здійснення підприємницької діяльності, що не залежать від підприємства, організації, але мають бути обов'язково враховані ними при розробці стратегії розвитку, бізнес-плану тощо.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства — це сфера його господарської діяльності, пов'язана з виходом на зовнішні ринки та функціонуванням на них, створенням спільних підприємств, здійсненням валютно-фінансових та кредитних операцій.

І

Інвестиції — довгострокові вкладення з метою створення нових і модернізації діючих підприємств, освоєння новітніх технологій і техніки, збільшення виробництва і отримання прибутку.

Інвестор — фізична або юридична особа, яка здійснює вкладання капіталу в певний сектор економіки (промисловість, транспорт тощо) з метою одержання прибутку.

Індекс Альтмана — коефіцієнт, який відображає ймовірність банкрутства підприємства; його числове значення дозволяє віднести підприємство до групи потенційних банкрутів, відносно стабільних підприємств з невисоким ризиком банкрутства та підприємств, яким банкрутство практично не загрожує.

Індекс доходності інвестицій — співвідношення грошового потоку та інвестиційних коштів; один з основних показників, за якими визначається ефективність (доцільність) інвестицій.

Інноваційні процеси — це сукупність якісно нових, прогресивних змін, що відбуваються у виробничо-господарській системі; результатом інноваційних процесів є новинки в техніці, організації виробництва і праці, управління, а їх впровадження у господарську практику є нововведеннями.

Інтегральний показник конкурентоспроможності продукції — кількісна характеристика конкурентоспроможності товару, яка є відношенням групового показника за технічними параметрами продукції до групового показника за її економічними параметрами.

Інтелектуальна власність — продукт інтелектуальної творчої праці; об'єктами інтелектуальної власності є твори науки, літератури, мистецтва та інші види творчої діяльності у сфері виробництва, в тому числі відкриття, винаходи, промислові зразки, комп'ютерні програми, товарні знаки та ін.

К

Кадрова політика підприємства — система заходів, спрямованих на забезпечення кожного робочого місця і посади персоналом відповідної професії, спеціальності і кваліфікації.

Калькуляція собівартості продукції — документ, який відображає сукупність витрат на виробництво і реалізацію одиниці продукції; формується на основі калькуляційних статей витрат.

Капітал — сукупність матеріальних та грошових коштів, а також інтелектуальних здобутків, які використовуються у процесі виробництва та інших сферах діяльності з метою отримання прибутку. У більш вузькому значенні — активи фірми (підприємства) за мінусом її зобов'язань (заборгованості).

Капітал статутний — початкова сума капіталу підприємства, яка визначена його статутом і формується за рахунок внесків засновників та емісій акцій.

Капітальне будівництво — процес створення нових, технічного переоснащення, реконструкції, розширення діючих об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури.

Капітальні вкладення — інвестиції у відтворення основних фондів і на приріст матеріально-виробничих запасів; вони є реальними (виробничими) інвестиціями і здійснюються у формі нового капітального будівництва, технічного переозброєння, реконструкції та розширення діючих виробничих об'єктів і об'єктів соціальної інфраструктури фірми (підприємства, організації).

Кваліфікація — сукупність трудових навичок та знань, яка характеризує готовність працівника виконувати виробничі функції обумовленої складності.

Керівник — працівник, що обіймає посаду керівника підприємства або його структурного підрозділу.

Коефіцієнт змінності — показник використання обладнання на підприємстві, який свідчить про те, скільки змін відпрацювала в середньому кожна одиниця обладнання протягом дня, місяця.

Коефіцієнт оборотності оборотних коштів — відношення реалізованої продукції за певний проміжок часу до суми середнього залишку оборотних засобів за цей період.

Колективний договір — це угода між трудовим колективом в особі профспілки та адміністрацією або власником підприємства, яка регулює їх виробничі, економічні і трудові відносини; щорічно переглядається і затверджується.

Командитне товариство (франц. — товариство на вірі) — вид господарської організації, яка включає, поряд з учасниками, що несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, одного або кількох учасників, відповідальність яких обмежується внеском у майно товариства.

Комерційна таємниця — це сукупність науково-технічної, виробничо-господарської та фінансово-економічної інформації про діяльність підприємства; її розголошення може завдати шкоди його інтересам.

Комерційний економічний ефект — результат, який дає можливість оцінити ефективність впровадження технічних новинок із врахуванням економічних інтересів окремих проектно-конструкторських організацій, підприємств-виробників та підприємств-споживачів; обчислюється на окремих стадіях життєвого циклу нововведення.

Компанія — підприємство, капітал якого являє собою об'єднану власність декількох самостійних підприємств.

Конкурентоспроможність продукції — це сукупність споживчих властивостей виробу, що характеризують його відмінність від виробу-конкурента за ступенем відповідності конкретним суспільним потребам і з урахуванням витрат на виготовлення цього виробу. Показник конкурентоспроможності продукції обчислюється як співвідношення її інтегрованого технічного вимірника та аналогічного параметра конкуруючого виробу; якщо це співвідношення є більшим за одиницю, то такий виріб має конкурентні переваги, тобто є конкурентоспроможним на ринку (вітчизняному чи світовому). Конкурентоспроможність товарів можна також визначати за ціновими показниками і прибутковістю.

Конкуренція — економічне суперництво між відокремленими виробниками продукції, робіт, послуг щодо задоволення інтересів, пов'язаних із продажем продукції, виконанням робіт, наданням послуг одним і тим же споживачем; боротьба між фірмами (підприємствами) за більш вигідні умови виробництва і збуту товарів тощо.

Консорціум — тимчасове статутне об'єднання промислового і банківського капіталу для реалізації певної підприємницької ідеї та досягнення загальної мети (здійснення спільного інноваційно-інвестиційного чи іншого господарського проекту); консорціуми можуть бути не лише національні (міжгалузеві), а й міжнародні.

Контрольний пакет акцій — частка акцій, що зосереджена в руках одного власника і дає можливість здійснювати фактичний контроль за діяльністю акціонерного товариства. Теоретично він має становити понад 50 % суми випущених акцій, але на практиці може бути меншим, оскільки не всі акціонери мають право голосу та можливість брати участь у загальних зборах.

Концерн — організаційна форма статутного об'єднання різногалузевих підприємницьких структур, що характеризується органічним поєднанням власності та контролю з використанням (найчастіше) принципу диверсифікації виробництва; суб'єкти господарювання, що інтегруються в концерн, звичайно втрачають свою економічну самостійність. У сучасних умовах спостерігається тенденція до збільшення кількості міжнародних концернів.

Кон'юнктура ринку — визначене в часі та просторі певне співвідношення попиту і пропозиції, що формується як сукупність товарно-грошових пропорцій під впливом конкретної комбінації діючих чинників.

Кооператив — добровільне об'єднання людей, які на пайових засадах спільно займаються певним видом господарської діяльності.

Корпорація (лат. — об'єднання, співтовариство) — товариство, союз, група осіб, що об'єднуються добровільно за ознакою спільності (однаковості) професійних або групових інтересів; широко використовувана форма акціонерного товариства. В Україні корпораціями вважають договірні об'єднання, створювані за принципом суміщення виробничих, наукових і комерційних інтересів з делегуванням окремих повноважень кожним з його членів централізованому керівництву.

Кошторис витрат — загальна сума витрат на виробництво і збут продукції в цілому по підприємству в певному розрахунковому періоді.

Кредит — позика на певний строк у грошовій або товарній формі на умовах повернення і сплати відсотка за користування. Існують три форми кредиту — банківський, державний, комерційний. Банківський кредит надається банками у грошовій формі підприємствам і організаціям, населенню (переважно індивідуальним підприємцям), державі. Особливою формою є державний кредит, коли позичальником виступає держава чи місцеві органи влади, а кредит полягає у випуску державних цінних паперів (облігацій) і використовується для покриття частки державних видатків. Комерційний кредит надається одним підприємством іншому у вигляді продажу товарів з відстрочкою платежу; він обслуговує лише обіг товарів і оформлюється векселем.

Л

Лізинг — довгострокова оренда машин, обладнання, транспортних засобів, споруд виробничого призначення, яка фіксується у відповідному договорі між орендодавцем (лізингодавцем) і орендарем (лізингоотримувачем); вартість лізингу формується за рахунок регулярних платежів, що охоплюють амортизаційні відрахування і проценти за кредит.

Ліквідаційна вартість основних фондів — вартість матеріальних цінностей, які ліквідовуються, за вирахуванням витрат, пов'язаних з їх ліквідацією.

Ліквідність активів — здатність активів фірми до використання їх як безпосередніх засобів платежу або до швидкого їх перетворення в грошову форму без втрати поточної (реальної) вартості.

Ліцензія — дозвіл, який надається державними органами юридичним і фізичним особам на здійснення певних видів суспільно корисної діяльності, у тому числі зовнішньоекономічної, використання нематеріальних ресурсів протягом певного терміну за обумовлену винагороду.

М

Мале підприємство — підприємство (організація, фірма) будь-якої галузі народного господарства з невеликою чисельністю штатних працівників; є важливим елементом ринкової структури, найбільш гнучка і динамічна форма розвитку підприємницької діяльності.

Маркетинг — система організації діяльності сучасного підприємства, фірми, в процесі товарного відтворення, в якій в основі прийняття господарських рішень покладені вимоги ринку, реальні запити, потреби покупців у товарах і послугах та виробничо-збутові можливості даного підприємства, фірми.

Матеріаломісткість продукції — показник, що відображає кількість спожитих матеріальних ресурсів у натуральному або грошовому виразі на одиницю продукції; поділяється на абсолютну, питому, загальну.

Метод Делфі — анкетне опитування спеціалістів в певній галузі знань, на основі якого формується діапазон думок експертів, що відображає їх колективну думку щодо вибраної проблеми.

Мікроекономіка — галузь економічної науки, що вивчає певні економічні пропорції в межах окремої ланки виробництва чи окремого підприємства, господарства.

Мінімальний рівень заробітної плати — встановлена державою мінімальна величина оплати праці, розрахована на основі прожиткового мінімуму, рівня оподаткування доходів працівників, міжгалузевих співвідношень в оплаті праці, умов і розмірів оплати праці в бюджетних установах тощо.

Місія підприємства — комплексна мета, для якої підприємство створене і функціонує на ринку; включає як зовнішні (пов'язані з конкуренцією), так і внутрішні (підвищення продуктивності) орієнтири діяльності.

Моральний знос основних фондів — це передчасне (до закінчення строку фізичної служби) обезцінення основних фондів, викликане або здешевленням відтворення основних фондів (моральне зношування першого роду), або використанням більш продуктивних засобів праці (моральне зношування другого роду).

Н

Надзвичайний прибуток (збиток) підприємства — виникає внаслідок надзвичайної події (стихійного лиха, пожежі, техногенної аварії тощо) або події, яка періодично не повторюватиметься в кожному наступному періоді.

Науково-технічна революція (НТР) — стрибок у розвитку продуктивних сил суспільства, їх перехід у якісно новий стан на основі докорінних змін в системі наукових знань.

Науково-технічний прогрес (НТП) — неперервний процес одержання і нагромадження наукових знань, їх матеріалізація в елементи техніки, впровадження останньої у виробництво і всі сфери життя.

Незавершене виробництво — продукція, яка перебуває в різних проміжних стадіях виробничого циклу; належать предмети праці, які знаходяться в процесі виробництва, очікують оброблення або перебувають на контролі, в процесі транспортування, а також напівфабрикати у цехових складах.

Нематеріальні активи — цінності, що не є фізичними об'єктами, але мають вартість, оцінку (патенти, ліцензії, ноу-хау, товарні знаки); права власності і захист доступу до нематеріальних ресурсів підприємства та їх використання в господарській діяльності з метою одержання прибутку.

Нематеріальні ресурси підприємства — це складова частина потенціалу підприємства, яка забезпечує економічну користь протягом тривалого періоду і має ту особливість, що в них відсутня матеріальна основа здобування доходів та не визначені майбутні розміри цих доходів.

Неплатоспроможність — неспроможність підприємства (фірми) своєчасно платити за своїми фінансовими зобов'язаннями.

Непрямі витрати — витрати, що пов'язані з виготовленням різних виробів і не можуть прямо відноситись на тон чи інший вид продукції; до них належить заробітна плата управлінського та обслуговуючого персоналу, витрати на утримання та експлуатацію основних фондів тощо.

Номенклатура виробів — перелік назв окремих видів продукції.

Номінальна заробітна плата — сума грошей, яку отримує працівник за виконану роботу.

Норма амортизації — встановлений у законодавчому порядку річний відсоток заміщення вартості зношеної частини основних фондів; встановлюється до балансової (первісної) вартості основних фондів.

Норма виробітку — визначає кількість продукції в натуральному виразі або інших показників роботи, яку повинен виробити (виконати) працівник за певний відрізок часу при певних організаційно-технічних умовах.

Норма витрат матеріалів — це граничнодопустима кількість сировини, матеріалів, палива, енергії, яка може бути використана для виробництва одиниці продукції визначеної якості.

Норма обслуговування — це встановлена кількість одиниць обладнання (робочих місць, квадратних метрів площі), яка обслуговується одним робітником або бригадою протягом зміни.

Норма прибутку — відношення прибутку, одержаного за певний період часу (рік), до вкладеного капіталу.

Норма чисельності — це необхідна для виконання певної роботи чисельність персоналу.

Нормативний термін служби основних фондів — встановлений період, протягом якого засоби праці повинні перенести свою вартість на готовий продукт.

Ноу-хау — сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навичок і виробничого досвіду, які необхідні для організації того чи іншого виробництва, але не запатентованих.

О

Облігація — кредитний цінний папір, який випускається державою або підприємством як боргове зобов'язання; має строк погашення і фіксовані виплати за відсотками.

Оборотні кошти підприємства — сукупність грошових коштів підприємства, вкладених в оборотні фонди і фонди обігу.

Оборотні фонди — це частина виробничих фондів підприємства, які повністю споживаються в кожному технологічному циклі виготовлення продукції і повністю перекосять свою вартість на вартість цієї продукції.

Оборотність оборотних коштів — рух оборотних коштів, у якому грошові кошти авансуються на утворення виробничих запасів, незавершене виробництво,

створення запасів готової продукції, для розрахунків з партнерами і заново повертаються на підприємство в початковій грошовій формі.

Операційний прибуток — це балансовий прибуток, скоригований на різницю інших операційних доходів та операційних витрат; до інших операційних доходів належать доходи від оренди майна, реалізації оборотних активів, операційних курсових різниць, відшкодування раніше списаних активів тощо.

Операційні витрати — це витрати операційної діяльності підприємства, тобто його основної діяльності, пов'язаної з виробництвом та реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), яка забезпечує основну частку його доходу.

Оплата праці — це грошовий вираз вартості і ціни робочої сили, який виплачується працівникові за виконану роботу або надані послуги і спрямований на мотивацію досягнення бажаного рівня продуктивності праці.

Організаційна структура управління — це форма системи управління, яка визначає склад, взаємодію та підпорядкованість її елементів (виробничих і управлінських підрозділів); у практиці господарювання застосовують кілька типових структур управління: лінійну, функціональну, лінійно-штабну, дивізійну, матричну.

Оренда — передача майна в строкове володіння і користування за відповідну орендну плату з його відшкодуванням і поверненням.

Орендар — особа (юридична або фізична), яка бере в оренду майно для користування ним.

Орендна плата — регулярні платежі орендодавцю за здане в оренду майно, яке використовується протягом терміну оренди.

Орендне підприємство — вид підприємства, яке створюється після укладання договору оренди між державним органом і організацією орендарів.

Основна заробітна плата — частина загального заробітку працівника, розмір якої залежить від результатів його роботи і визначається тарифними ставками, посадовими окладами, відрядними розцінками, а також доплатами в розмірах, установлених чинним законодавством.

Основні робітники — безпосередньо беруть участь у процесі виготовлення продукції.

Основні фонди — засоби праці виробничого і невиробничого призначення (будівлі, споруди, машини, передавальні пристрої, інвентар та ін.), які беруть участь у процесі виробництва протягом багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і переносять свою вартість на вартість готової продукції частинами шляхом амортизаційних відрахувань.

П

Пасив — частина балансу підприємства, в якій відображаються джерела формування і нагромадження капіталу.

Патент— виданий державним органом (патентним відомством) охоронний документ, який підтверджує право власника на відповідний об'єкт промислової власності.

Паушальна виплата — фактична ціна ліцензії, одноразова винагорода за право користуватись об'єктом ліцензійної угоди.

Первісна вартість основних фондів — це фактична вартість основних фондів на момент їх придбання і взяття на баланс.

Персонал підприємства — це сукупність постійних працівників, які отримали необхідну професійну підготовку та (або) мають практичний досвід і навички роботи.

Підприємець — особа, яка здійснює підприємницьку діяльність.

Підприємство — організаційно відокремлена і економічно самостійна ланка виробничої сфери народного господарства, що спеціалізується на виготовленні продукції, виконанні робіт і наданні послуг.

Підприємництво — самостійна ініціатива, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, наданню послуг і заняттю торговельною діяльністю, з метою отримання прибутку.

Планування — процес установлення цілей підприємства і вибору оптимального шляху їх досягнення.

Плата за землю — вид податку, величина якого визначається на основі кадастрової оцінки землі, залежить від розміщення та якості земельної ділянки; стягується із суб'єктів господарювання у вигляді земельною податку або орендної плати.

Платоспроможність — здатність підприємства виконувати свої коротко- та довгострокові боргові зобов'язання за рахунок власних коштів.

Повна собівартість — всі затрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції, виражені в грошовій формі.

Погодинна оплата праці — форма заробітної плати, при якій заробіток працівника визначається залежно від відпрацьованого ним часу і рівня кваліфікації.

Податки — обов'язкові нормовані платежі до державних або місцевих бюджетів, що їх вносять фізичні та юридичні особи.

Податок на додану вартість — є частиною новоствореної вартості, яка сплачується до Державного бюджету на кожному етапі виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг.

Показник поточної ліквідності — основний показник ліквідності активів підприємства, який характеризує відношення всіх поточних активів до всіх поточних зобов'язань.

Попит — представлена на ринку потреба в життєвих засобах, що визначається кількістю тих чи інших товарів і послуг, які споживачі можуть придбати за цінами, що склалися на ринку.

Постачальник — підприємство (фірма), організація, установа або індивідуальний виробник, що відпускає свою продукцію покупцям.

Постійні витрати — витрати підприємства, які безпосередньо не залежать від обсягу виробництва продукції в певних межах; належать видатки на управління, страхування, охорону підприємства, утримання і експлуатацію будівель і споруд тощо.

Прискорена амортизація — метод визначення амортизації основних фондів за нормами, які перевищують офіційно затверджені норми амортизаційних відрахувань.

Прогнозування — це процес передбачення майбутнього стану підприємства, його зовнішнього і внутрішнього середовища, а також можливих термінів і способів досягнення очікуваних кількісних і якісних результатів; прогнозування базується на наукових методах і на інтуїції.

Продуктивність праці — це показник, що характеризує її ефективність і показує здатність працівників випускати певну кількість продукції за одиницю часу.

Промисловий зразок — нове художньо-конструктивне вирішення виробу, в якому досягається єдність технічних та естетичних властивостей.

Професія — характеризує вид трудової діяльності працівника і вимагає спеціальних знань та практичних навичок роботи.

Прямі витрати — витрати, які відносяться безпосередньо на виробництво окремих (конкретних) видів продукції, тобто прямим способом включаються в собівартість виробів.

Р

Реальні інвестиції — вкладення капіталу в різні сфери діяльності, галузі народного господарства з метою відтворення реальних матеріальних (будинки, споруди, обладнання, передавальні пристрої) і нематеріальних (технічна, технологічна, науково-практична документація, патенти, ліцензії тощо) активів підприємства.

Резервний фонд — джерело зарезервованих коштів як частини прибутку для покриття можливих збитків підприємства (фірми) в процесі фінансово-господарської діяльності.

Реінвестиції — повторні додаткові вкладення коштів, одержаних як дохід від інвестиційних операцій і основною метою яких є одержання підприємницького прибутку, дивіденду або відсотка; розрізняють фінансові реінвестиції (придбання цінних паперів) і реальні (вкладення в основний і оборотний капітал фірми) реінвестиції.

Реновація — економічний процес оновлення елементів основних виробничих фондів, що відбуваються внаслідок фізичного (матеріального) зносу та техніко-економічного старіння; здійснюється заміною ліквідованих елементів основних фондів новими, технічно досконалішими; витрати на реновацію відшкодовуються за рахунок амортизаційних відрахувань.

Рентабельність — узагальнюючий показник економічної ефективності виробництва, що характеризує співвідношення між результатами виробничо-господарської діяльності і затратами на виробництво продукції, тобто показує доходність, прибутковість.

Рентабельність виробництва — показник, що характеризує ефективність використання виробничих фондів і визначається як відношення балансового прибутку до середньорічної вартості основних виробничих фондів і нормованих оборотних коштів.

Рентабельність капіталу (майна) — показник, що характеризує ефективність використання капіталу (майна) і обчислюється як відношення балансового прибутку до вартості капіталу (майна) підприємства.

Рентабельність продукції — показник ефективності виробництва. Його визначають зіставленням прибутку з витратами і ресурсами на виробництво продукції.

Реструктуризація підприємства — комплекс організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, що сприятиме його фінансовому оздоровленню,

збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищенню ефективності виробництва та задоволення вимог кредиторів.

Ринок — цілісна система економічних відносин і зв'язків між покупцями і продавцями, що будуються на основі ринкових цін.

Роялті — вид розрахунку за надану ліцензію, який виступає у формі періодичних відрахувань протягом терміну дії ліцензійної угоди; встановлюються у вигляді фінансових ставок до обсягу чистого продажу, до собівартості виробництва, в розрахунку на одиницю ліцензійної продукції.

С

Санація — система організаційно-правових, фінансово-економічних заходів, що спрямовані на запобігання банкрутству підприємства в разі його неплатоспроможності.

Сертифікат — це документ, що засвідчує високий рівень якості продукції та її відповідність вимогам міжнародних стандартів ISO серії 9000.

Сертифікація продукції — важливий елемент системи управління якістю продукції, який передбачає оцінку відповідності продукції певним вимогам з обов'язковим документальним оформленням — видачею сертифіката.

Службовець — працівник, який виконує на підприємстві функції підготовки і оформлення документації, господарське обслуговування, облік і контроль та ін.

Собівартість продукції — сукупність витрат, виражених у грошовій формі, що йдуть на виробництво і збут продукції.

Соціальна ефективність діяльності підприємства — результативність роботи підприємства, яка виражається у вирішенні ряду соціальних проблем суспільства; може розглядатися на рівні окремо взятого підприємства, на муніципальному або загальнодержавному рівнях. Спеціаліст — працівник, який займається інженерно-технічними, економічними та іншими роботами; рівень їх кваліфікації повинен бути досить високим.

Спеціальність — виділяється в межах певної професії і характеризує відносно вузький вид робіт.

Спільне підприємство — форма співробітництва партнерів, які об'єднують капітал для здійснення спільної виробничої діяльності, управління і розподілу прибутку пропорційно вкладеному капіталу; створюється на основі договору кількома юридичними особами різних держав.

Споживча вартість — це здатність товару задовольняти певні потреби споживачів; корисність товару.

Стандарт — основний нормативно-технічний документ, в якому показники якості продукції встановлюються, виходячи із новітніх досягнень науки, техніки і попиту споживачів.

Стандартизація — комплекс норм, правил і вимог до якості продукції.

Статут підприємства — це зібрання обов'язкових правил, що регулюють його взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання, а також індивідуальну діяльність.

Статутний фонд — сукупність матеріальних ресурсів та коштів, що надаються засновником у постійне розпорядження підприємства чи організації; первісний розмір статутного фонду фіксується в статуті підприємства і використовується як основне джерело власних коштів для формування основних і оборотних фондів.

Стратегія підприємства — це визначення довгострокового курсу розвитку підприємства, затвердження цього курсу та розподіл ресурсів для його реалізації.

Субсидія (лат. — допомога, підтримка) — допомога в грошовій чи натуральній формі, що надається державою фізичним чи юридичним особам за рахунок коштів Державного або місцевих бюджетів.

Т

Тарифна система — система регулювання оплати праці залежно від складності виконуваних робіт, інтенсивності та умов праці.

Тарифна сітка — це сукупність кваліфікаційних розрядів та відповідних їм тарифних коефіцієнтів.

Тарифна ставка — розмір оплати праці працівників за одиницю робочого часу при певному тарифному розряді.

Тарифна угода — це договір між представниками сторін переговорів з питань оплати праці та соціальних гарантій; може бути генеральною та галузевою; регулює мінімальні тарифні ставки, визначає єдині умови праці та ін.

Тарифний коефіцієнт — співвідношення тарифної ставки вищого розряду і тарифної ставки першого розряду.

Тарифно-кваліфікаційний довідник — збірник вимог, що містить систему цenzів, яким повинні відповідати робітники певної професії і кваліфікації.

Товариство з обмеженою відповідальністю — організація, створювана на основі угоди між юридичними особами та (або) громадянами шляхом об'єднання їхніх внесків задля досягнення загальних цілей; таке товариство, статутний фонд якого формується лише за рахунок коштів пайовиків, несе відповідальність у межах власного майна, а його учасники — в межах їхніх внесків.

Товариство з повною відповідальністю — вид господарської організації, статутний фонд якої розділений на частини, розмір яких визначається установчими документами; учасники такого товариства відповідають за його борги своїми внесками у статутний фонд, а за нестачі цих сум — додатково майном, що їм належить, в однаковому для всіх учасників розмірі, кратному внеску кожного з них.

Товарна біржа — організаційне утворення, яке спеціалізується на гуртовій торгівлі насамперед масовими товарами, що мають чіткі та стійкі якісні параметри; гуртова купівля-продаж здійснюється без попереднього огляду (лише за зразками і стандартами) і за заздалегідь встановленими розмірами мінімальних партій продукції; ринкові ціни формуються залежно від фактичного співвідношення попиту і пропозиції.

Товарна продукція — продукція підприємства, яка виготовлена за певний період і призначена для реалізації на сторону.

Товарний знак — оригінальне позначення, за допомогою якого товари і послуги одного виробника відрізняються від товарів і послуг інших виробників; головне завдання товарного знака полягає в ідентифікації товару та його виробника на ринку; має правовий захист.

Трудові ресурси — частина населення країни, яка здатна до трудової діяльності; до їх складу включається населення в працездатному віці.

Трудомісткість продукції — показник, обернений до показника виробітку; характеризується величиною затрат праці (часу) на виготовлення одиниці продукції.

У

Умовно чиста продукція — показник виробничої програми підприємства, який визначається сумуванням обсягу чистої продукції (новоствореної вартості) та амортизаційних відрахувань.

Управління — це особливий вид інтелектуальної діяльності, що застосовує різноманітні засоби і методи впливу на процеси.

Управління персоналом — це частина кадрової політики підприємства, основними функціями якого є планування потреби в певних категоріях персоналу, його набір та відбір, забезпечення процесу навчання персоналу, визначення розмірів заробітної плати і пільг та ін.

Управління підприємством — цілеспрямоване керівництво усіма підрозділами і ланками підприємства для організації і координації їхньої діяльності в процесі постачання, виробництва і реалізації (збуту продукції).

Управління якістю продукції — це дії, спрямовані на встановлення, забезпечення і підтримку необхідного рівня якості продукції в процесі її проектування, виробництва та експлуатації.

Фізичне зношування — це втрата основними фондами своїх споживчих властивостей, внаслідок чого вони перестають задовольняти вимогам, які до них ставляться.

Фінансова діяльність підприємства — виникнення грошових відносин, пов'язаних з неперервним кругообігом коштів у формах витрачання ресурсів, одержання доходів, їх використання, а також із приводу відносин з постачальниками, покупцями продукції, працівниками підприємства, державними органами та ін.

Фінансовий план — план формування та розподілу фінансових ресурсів підприємства.

Фінансові інвестиції — вкладення коштів у різноманітні фінансові інструменти (активи); використання капіталу для придбання облігацій, акцій, інших цінних паперів, що випускаються державою або підприємствами.

Фонди обігу — це частина оборотних коштів підприємства, що обслуговують процес обігу (реалізації) продукції і вкладених у готову продукцію на складах підприємства, відвантаженої, але ще не оплаченої покупцем продукцію, грошові кошти на розрахунковому рахунку підприємства, грошові кошти в розрахунках, готівка в касі.

Фондовіддача — показник ефективності використання основних фондів, який визначається відношенням обсягу виготовленої продукції до середньорічної вартості основних фондів підприємства.

Фондомісткість — показник, обернений до показника фондовіддачі; показує, яка величина середньорічної вартості основних фондів підприємства припадає на одну гривню виготовленої продукції.

Фондоозброєність праці — показник, що характеризує рівень технічної оснащеності праці, величину основних виробничих фондів, які використовує один працівник; визначається відношенням середньорічної вартості основних фондів до середньорічної чисельності працівників.

Форми об'єднання підприємств — добровільні утворення, які виникають внаслідок об'єднання інноваційної, виробничої, маркетингової, постачальницько-збутової, фінансової та соціальної діяльності підприємств; найбільш поширеними є асоціації (союзи, спілки), корпорації, концерни, консорціуми, трести, холдинги, фінансові групи.

Х

Холдинг (англ. — володіння, тримання) — різновид акціонерної компанії, характерною ознакою якої є володіння контрольним пакетом акцій інших фірм з метою контролю і управління їхньою діяльністю, виробничо-господарською діяльністю безпосередньо не займається.

Ц

Ціна — це грошовий вираз вартості товару; кількість грошей, що сплачується або одержується за одиницю товару або послуги; одночасно ціна відображає його споживчі властивості, купівельну спроможність грошової одиниці, силу конкуренції та ін.

Цінова зона — вузький діапазон коливання цін навколо середньої ціни.

Ціноутворення — процес обґрунтування, затвердження та перегляду цін і тарифів, визначення їх рівня, співвідношення та структури.

Ч

Чиста продукція — різниця між сумою товарної продукції та матеріальними затратами на її виробництво і сумою амортизаційних відрахувань.

Чиста теперішня вартість — показник оцінки економічної ефективності виробничих інвестицій, який визначається співставленням величини самих інвестицій та суми очікуваних дисконтованих грошових потоків протягом періоду реалізації інвестиційного проекту.

Чистий прибуток — це прибуток, що надходить в розпорядження підприємства після сплати податку на прибуток та інших обов'язкових платежів; використовується для формування фондів нагромадження і споживання підприємства.

Чистий приведений дохід — один з важливих показників оцінки ефективності реальних інвестицій; визначається як різниця між приведеним до теперішньої вартості

Ю

Юридична особа — суб'єкт цивільного права, що відповідає певним вимогам чинного законодавства; до ознак юридичної особи належать: незалежність функціонування від окремих фізичних осіб, що входять до її складу; наявність власного майна, відокремленого від майна її учасників; право придбавати, користуватись і розпоряджатись власністю; здійснювати від свого імені інші дозволені законодавством дії; право від свого імені вирішувати спірні питання щодо діяльності та конфліктні ситуації у суді та арбітражі; самостійна майнова відповідальність; наявність розрахункового та інших рахунків у банках, самостійного балансу, печатки зі своїм найменуванням, товарного знака тощо.

Я

Якість продукції — сукупність корисних споживчих властивостей продукту, що визначають його здатність задовольняти потреби людини та суспільства.

Словарь основных терминов и понятий по
дисциплине «Экономика предприятия»

ЗМІСТ

Активы нематериальные	41	Банкротство	43
Акции предприятия	41	Бизнес	43
Акционер	41	Бизнес-план	44
Акционерное общество	41	Биржа	44
Акционерное общество закрытого типа	41	Биржевая цена	44
Акционерное общество открытого типа	41	Бюджет	44
Акция	41	Валовая выручка	44
Акция именная	42	Валовая продукция	44
Акция на предъявителя	42	Валовой доход	44
Акция привилегированная	42	Валовая прибыль	44
Акция обыкновенная	42	Внешнеэкономическая деятельность предприятия	44
Акция трудового коллектива	42	Внешняя среда	44
Амортизация	42	Внутренняя норма доходности	45
Аренда	42	Восстановительная стоимость основных фондов	45
Арендная плата	42	Выработка	45
Арендное предприятие	42	Государственная инвестиционная политика	45
Ассоциация	42	Государственное регулирование экономики	45
Аудит	43	Государственный бюджет	45
Аукцион	43	Государственный заказ	45
Баланс	43	Государственный контракт	45
Баланс рабочего времени	43	Готовая продукция	46
Банки	43	Гудвил	46
Банковский кредит	43		

Дебиторы	46	Капитальные вложения	49
Деньги	46	Качество продукции	49
Диверсификация производства	46	Квалификация	49
Дивиденд	47	Коллективный договор	50
Дисконтирование	47	Коммандитное общество	50
Договорная цена	47	Коммерческая тайна	50
Дотация	47	Коммерческий экономический эффект	
Доход	47		50
Ж	47	Компания	50
Жизненный цикл предприятия	47	Конкурентоспособность	продукции
Жизненный цикл товара	47		50
Износ основных фондов	48	Конкуренция	50
Инвестиции	48	Консорциум	51
Инвестор	48	Контрольный пакет акций	51
Индекс Альтмана	48	Концерн	51
Индекс доходности инвестиций	48	Конъюнктура рынка	51
Инновационные процессы	48	Кооператив	51
Интегральный		Корпорация	51
показатель		Косвенные расходы	52
конкурентоспособности продукции	48	Кредит	52
Интеллектуальная		Коэффициент	оборачиваемости
собственность	48		
Кадровая	политика	оборотных средств	52
предприятия		Коэффициент сменности	52
Калькуляция себестоимости продукции		Лизинг	52
		Ликвидационная стоимость основных	
Капитал	49	фондов	52
Капитал уставный	49	Ликвидность активов	53
Капитальное строительство	49	Лицензия	53

Малое предприятие	53	Нормативный срок службы основных	
Маркетинг	53	фондов	56
Материалоемкость продукции	53	Ноу-хау	56
Метод Дельфи	53	Облигация	56
Микроэкономика	53	Оборачиваемость оборотных средств	
Минимальный уровень заработной	56	Оборотные средства предприятия	
платы	53	Оборотные фонды	56
Миссия предприятия	54	Операционная прибыль	57
Моральный износ основных фондов	54	Операционные расходы	57
Налог на добавленную стоимость	54	Оплата труда	57
Налоги	54	Организационная структура	
Научно-техническая революция	54	управления	57
Научно-технический прогресс	54	Основная заработная плата	57
Незавершенное производство	54	Основные рабочие	57
Нематериальные активы	55	Основные фонды	57
Нематериальные ресурсы предприятия	55	Пассив	58
Неплатежеспособность	55	Патент	58
Номенклатура изделий	55	Пашуальна выплата	58
Номинальная заработная плата	55	Первоначальная стоимость основных	58
Норма амортизации	55	фондов	58
Норма выработки	55	Персонал предприятия	58
Норма обслуживания	55	Планирование	58
Норма прибыли	55	Плата за землю	58
Норма расхода материалов	55	Платежеспособность	58
Норма численности	56	Показатель текущей ликвидности	
		Полная себестоимость	59

Поставщик	59	Сверхприбыль	62
Постоянные затраты	59	Себестоимость продукции	62
Потребительская стоимость	59	Сертификат	62
Почасовая оплата труда	59	Сертификация продукции	62
Предприниматель	59	Служащий	63
Предпринимательство	59	Смета расходов	63
Предприятие	59	Совместное предприятие	63
Прогнозирование	59	Социальная эффективность	
Производительность труда	60	деятельности предприятия	63
Производственные запасы	60	Специалист	63
Производственная мощность	60	Специальность	63
Производственная программа	60	Стандарт	63
Промышленный образец	60	Стратегия предприятия	64
Профессия	60	Субсидия	64
Прямые расходы	60	Тарифная система	64
Расходы будущих периодов	60	Тарифная сетка	64
Реальные инвестиции	60	Тарифная ставка	64
Резервный фонд	61	Тарифно-квалификационный справочник	64
Реинвестиции	61	Тарифное соглашение	64
Реновация	61	Тарифный коэффициент	64
Рентабельность	61	Товарная биржа	64
Рентабельность капитала	61	Товарная продукция	65
Рентабельность продукции	61	Товарный знак	65
Рентабельность производства	61	Трудовые ресурсы	65
Реструктуризация предприятия	61	Трудоемкость продукции	65
Рынок	62	Управление	65
Роялти	62		
Руководитель	62		

65	Управление качеством продукции	Холдинг	67
		Цена	68
65	Управление персоналом	Ценовая зона	68
	Управление предприятием	Ценообразование	68
65	Условно чистая продукция	Чистая прибыль	68
	Ускоренная амортизация	Чистый приведенный доход	68
66	Устав предприятия	Чистая продукция	68
	Уставный фонд	Чистая текущая стоимость	68
66	Физический износ	Экономика	69
	Финансовая деятельность предприятия	Экономика предприятия	69
66		Экономическая эффективность	69
	Финансовый план	Элементы затрат	69
67	Фондовооруженность труда	Эффект	69
	Фондоемкость	Эффективность	69
67	Фондоотдача	Юридическое лицо	69
	Фонды обращения		
67	Формы объединения предприятий		

А

Аккредитив – платежный документ, по которому кредитное учреждение дает распоряжение другому кредитному учреждению немедленно уплатить предъявителю аккредитива определенную сумму денег за счет специально забронированных средств путем заполнения аккредитивного письма.

Активы – все, чем владеет предприятие и что ему принадлежит – оборотный капитал, основной капитал, нематериальные активы.

Активы нематериальные – средства, не имеющие физической, осязаемой формы, но дают предприятию (фирме и т. п.) доход. Это, как правило, различные права предприятий (фирмы и т. п.), например, патенты, товарные знаки, торговые марки, авторские права, лицензии и т.п.

Акции предприятия – акции, распространяемые среди других предприятий и организаций, кооперативов, банков, добровольных обществ.

Акционер – владелец акций акционерного общества, компании, предприятия.

Акционерное общество – компания, являющаяся юридическим лицом, капитал которой состоит из взносов пайщиков – акционеров и учредителей. Это форма организации производства на основе привлечения средств путем продажи акций. Существуют закрытые и открытые акционерные общества.

Акционерное общество закрытого типа – акции реализуются только его работникам и не могут быть проданы посторонним лицам без согласия других акционеров.

Акционерное общество открытого типа – капитал общества формируется за счет открытой продажи акций.

Акция – ценная бумага, выпускаемая акционерным обществом, который дает право ее владельцу, члену акционерного общества, участвовать в его управлении и получать дивиденды с прибыли.

Акция именная – акция с указанием ее владельца. Распространяется в порядке открытой подписки. Может быть простой и привилегированной.

Акция на предъявителя – акция, которая не имеет имени ее владельца. Может быть простой и привилегированной.

Акция привилегированная – акция, дивиденд которой фиксируется в виде твердого процента, выплачиваемого в первоочередном порядке, независимо от величины прибыли компании. Эта акция не дает права голоса, ее владелец не участвует в управлении компанией.

Акция обыкновенная – акция с нефиксированным дивидендом, размер которого определяется общим собранием акционеров после уплаты фиксированного процента держателям привилегированных акций.

Акция трудового коллектива – акция, владельцами которой могут быть только работники данного коллектива.

Амортизация – постепенное перенесение стоимости основных фондов на изготовленный с ее помощью продукт или услугу или целевое накопление средств и последующее использование их для обновления изношенных основных фондов.

Аренда – передача имущества в срочное владение и пользование за соответствующую арендную плату с его возмещением и возвратом.

Арендатор – лицо (юридическое или физическое), которое берет в аренду имущество для пользования им.

Арендная плата – регулярные платежи арендодателю за сданное в аренду имущество, которое используется в течение срока аренды.

Арендное предприятие – вид предприятия, создается после заключения договора аренды между государственным органом и организацией арендаторов.

Ассоциация (союз) – самая простая форма договорного объединения предприятий и других предпринимательских структур с целью постоянной координации хозяйственной деятельности. Ассоциации (союзы) не имеют права вмешиваться в

производственную и коммерческо-финансовой деятельности любых их участников (членов).

Аудит – вид предпринимательской деятельности, представляет собой систему услуг предприятиям для проверки финансовой отчетности и правильности отражения в ней результатов финансово-хозяйственной деятельности.

Аукцион – способ продажи товаров через публичный торг в заранее определенное время в определенном месте. К товарам, выставляемым на аукционную продажу, относятся конкретные товары, недвижимость, ценные бумаги, кредитные ресурсы, валюта. Предлагаемые на аукцион товары имеют определенную стартовую цену, а их аукционная продажа осуществляется партиями или лотами.

Б

Баланс – система взаимосвязанных показателей, характеризующая какое-либо явление или процесс путем сопоставления его отдельных сторон; разница между доходами и расходами.

Баланс рабочего времени – фактически отработанное время среднесписочная работником предприятия за смену, сутки, месяц, год.

Банки – финансовые предприятия, которые осуществляют функции кредитования и расчетов, привлечение ресурсов на свои счета.

Банковский кредит – передача банками определенным физическим и юридическим лицам на установленный кредитным договором срок денег с условием их возврата и уплатой определенного процента за пользование ими.

Банкротство – понятие, означающее юридическое определенную невозможность предприятия (организации, банка) платить по долгам по причине недостатка средств.

Бизнес (англ. – дело, занятие) – любая экономическая деятельность в условиях рыночной системы хозяйствования, приносит владельцу определенную выгоду (прибыль).

Бизнес-план предприятия – структурированный план основных аспектов деятельности развития предприятия, разрабатываемый на основе стратегии предприятия.

Биржа – организационно оформленный, регулярно функционирующий рынок, на котором осуществляется торговля ценными бумагами (фондовая биржа) или оптовая торговля товарами по стандартным образцам (товарная биржа).

Биржевая цена – цена на товары, реализуемые в порядке биржевой торговли.

Бюджет – план доходов и расходов государства, учреждений, предприятий на определенный срок (бюджетный период).

В

Валовая выручка – полная сумма денежных поступлений от реализации товарной продукции, работ, услуг и материальных ценностей.

Валовая продукция – показатель, характеризующий выпуск предприятием (фирмой и т. п.) всей продукции за определенный период.

Валовой доход – конечный результат деятельности предприятия, который является разницей между валовой выручкой и всеми затратами на производство и реализацию продукции.

Валовая прибыль – часть валового дохода предприятия, которая остается у него после вычета всех обязательных платежей.

Внешекономическая деятельность предприятия – это сфера его хозяйственной деятельности, связанная с выходом на внешние рынки и функционированием на них, созданием совместных предприятий, осуществлением валютно-финансовых и кредитных операций.

Внешняя среда – внешние условия и факторы осуществления предпринимательской деятельности, не зависящих от предприятия, организации, но должны быть обязательно учтены ими при разработке стратегии развития, бизнес-плана и т. д.

Внутренняя норма доходности (прибыльности, рентабельности) проекта – размер ставки процента, при котором чистая приведенная стоимость проекта будет равна нулю, т. е. приведенная стоимость ожидаемых поступлений средств равна приведенной стоимости оттоков (при возмещении инвестиционного капитала). Показывает определенный размер доходности, ниже которого проект считается убыточным.

Восстановительная стоимость основных фондов – стоимость полного воспроизводства основных фондов в современных условиях производства и действующих ценах.

Выработка – количество продукции, произведенной за единицу времени.

Г

Государственная инвестиционная политика – это комплекс экономических, административных и правовых мер государства, направленных на активизацию инвестиционной деятельности.

Государственное регулирование экономики – координация со стороны государства всей хозяйственной структуры страны с целью поддержания устойчивости и макроэкономической равновесия и обеспечения работы механизма конкуренции; совокупность различных методов, инструментов, с помощью которых государство ведет экономическую деятельность.

Государственный бюджет – это годовой план государственных доходов и расходов, утвержденный в законодательном порядке.

Государственный заказ – это средство государственного регулирования экономики, который предусматривает формирование на договорной основе необходимых для удовлетворения государственных потребностей объемов и состава продукции и размещения государственных контрактов на поставку продукции среди предприятий.

Государственный контракт – письменный документ, удостоверяющий намерение (желание) государства в лице уполномоченных Кабинетом Министров Украины

отраслевых и функциональных министерств Украины, государственных комитетов и приравненных к ним других институциональных образований закупить на определенных условиях конкретные объемы продукции для пополнения государственных резервов и обеспечения потребителей, потребности которых финансируются за счет Государственного бюджета.

Готовая продукция – совокупность полностью изготовленных на предприятии изделий и продуктов, которые фактически отпущенные или предназначенные для отпуска на сторону (реализацию).

Гудвил – нематериальный актив, стоимость которого определяется как разница между балансовой стоимостью активов предприятия и его обычной стоимостью как целостного имущественного комплекса, возникающего в результате использования лучших управленческих качеств, доминирующей позиции на рынке товаров (работ, услуг), новых технологий и т. д. **Г.** – денежная оценка разницы между ценой предприятия и реальной стоимостью его основного капитала, комплекс мероприятий, направленных на увеличение прибыли предприятия без соответствующего увеличения активных операций.

Д

Дебиторы – юридические и физические лица, которые вследствие прошлых событий задолжали предприятию определенные суммы денежных средств, их эквивалентов, др. активов.

Денежный поток – сумма чистого дохода (прибыли) или экономии себестоимости, получаемых в процессе эксплуатации объекта и суммы амортизационных отчислений.

Деньги – активы, общественные средства платежа, которые служат средством обращения, единицей счета и средством накопления.

Диверсификация производства – переход от однопрофильного к многопрофильному производству с широкой номенклатурой выпускаемой продукции.

Дивиденд – часть прибыли акционерного общества, распределяемая между акционерами после уплаты налогов и других обязательных платежей.

Дисконтирование – метод приведения будущей стоимости денег к их настоящей стоимости (стоимости текущего периода).

Договорная цена – цена, устанавливаемая по соглашению партнеров (продавцов и покупателей) с учетом основных рыночных факторов.

Дотация – государственная выплата, предоставляемая в безвозвратном порядке той или иной предпринимательской структуре, подвергшейся экономическому кризису по объективным причинам; чаще всего используется для сбалансирования доходов и расходов местных бюджетов и покрытия кассовых убытков отдельных государственных предприятий.

Доход – это выручка от реализации продукции, работ, услуг без вычета предоставленных скидок, возврата проданных товаров и налогов с продажи (налога на добавленную стоимость, акцизного сбора и т. п.).

Ж

Жизненный цикл предприятия (фирмы, компании) – общий период времени с начала деятельности предприятия к естественному прекращению его существования или возрождение на новой основе (с новым составом владельцев и руководящего персонала, с принципиально новой продукцией, технологии и др.).

Жизненный цикл товара – определенный период времени, в течение которого товар является жизнеспособным на рынке и обеспечивает достижение целей продавца, уровень его доходов; различают стадии внедрения товара на рынок, рост объема продаж вследствие признания товара покупателями, стадию зрелости (характеризуется максимальной доходностью), насыщения рынка товаром, спад объема продаж и прибыли.

И

Износ основных фондов – постепенная утрата основными фондами их полезных свойств.

Инвестиции – долгосрочные вложения с целью создания новых и модернизации действующих предприятий, освоения новейших технологий и техники, увеличения производства и получения прибыли.

Инвестор – физическое или юридическое лицо, осуществляющее вложение капитала в определенный сектор экономики (промышленность, транспорт и т. д.) с целью получения прибыли.

Индекс Альтмана – коэффициент, отражающий вероятность банкротства предприятия, его числовое значение позволяет отнести предприятие к группе потенциальных банкротов, относительно стабильных предприятий с невысоким риском банкротства и предприятий, которым банкротство практически не грозит.

Индекс доходности инвестиций – соотношение денежного потока и инвестиционных средств, один из основных показателей, по которым определяется эффективность (целесообразность) инвестиций.

Инновационные процессы – это совокупность качественно новых, прогрессивных изменений, происходящих в производственно-хозяйственной системе; результатом инновационных процессов является новинки в технике, организации производства и труда, управления, а их внедрение в хозяйственную практику является нововведениями.

Интегральный показатель конкурентоспособности продукции – количественная характеристика конкурентоспособности товара, которая является отношением группового показателя по техническим параметрам продукции к групповым показателям за ее экономическими параметрами.

Интеллектуальная собственность – продукт интеллектуальной творческой работы; объектами интеллектуальной собственности являются произведения науки, литературы, искусства и другие виды творческой деятельности в сфере производства, в том числе открытия, изобретения, промышленные образцы, компьютерные программы, товарные знаки и др.

К

Кадровая политика предприятия – система мер, направленных на обеспечение каждого рабочего места и должности персоналом соответствующей профессии, специальности и квалификации.

Калькуляция себестоимости продукции – документ, который отражает совокупность затрат на производство и реализацию единицы продукции; формируется на основе калькуляционных статей расходов.

Капитал – совокупность материальных и денежных средств, а также интеллектуальных достижений, используемых в процессе производства и других сферах деятельности с целью получения прибыли. В более узком смысле – активы фирмы (предприятия) за минусом ее обязательств (задолженности).

Капитал уставный – первоначальная сумма капитала предприятия, которая определена его уставом и формируется за счет взносов учредителей и эмиссий акций.

Капитальное строительство – процесс создания новых, технического переоснащения, реконструкции, расширения действующих объектов производственной и социальной инфраструктуры.

Капитальные вложения – инвестиции в воспроизводство основных фондов и на прирост материально-производственных запасов, они являются реальными (производственными) инвестициями и осуществляются в форме нового капитального строительства, технического перевооружения, реконструкции и расширения действующих производственных объектов и объектов социальной инфраструктуры фирмы (предприятия, организации).

Качество продукции – совокупность полезных потребительских свойств продукта, определяющих его способность удовлетворять потребности человека и общества.

Квалификация – совокупность трудовых навыков и знаний, которая характеризует готовность работника выполнять производственные функции обусловленной сложности.

Коллективный договор – это соглашение между трудовым коллективом в лице профсоюза и администрацией или владельцем предприятия, регулирует их производственные, экономические и трудовые отношения; ежегодно пересматривается и утверждается.

Коммандитное общество (франц. – товарищество на вере) – вид хозяйственной организации, которая включает, наряду с участниками, которые несут ответственность по обязательствам общества всем своим имуществом, одного или нескольких участников, ответственность которых ограничивается вкладом в имущество общества.

Коммерческая тайна – это совокупность научно-технической, производственно-хозяйственной и финансово-экономической информации о деятельности предприятия, ее разглашение может нанести ущерб его интересам.

Коммерческий экономический эффект – результат, который дает возможность оценить эффективность внедрения технических новинок с учетом экономических интересов отдельных проектно-конструкторских организаций, предприятий-производителей и предприятий-потребителей; исчисляется на отдельных стадиях жизненного цикла нововведения.

Компания – предприятие, капитал которого представляет собой объединенную собственность нескольких самостоятельных предприятий.

Конкурентоспособность продукции – это совокупность потребительских свойств изделия, характеризующих его отличие от изделия-конкурента по степени соответствия конкретным общественным потребностям и с учетом затрат на изготовление этого изделия. Показатель конкурентоспособности продукции исчисляется как соотношение ее интегрированного технического измерителя и аналогичного параметра конкурирующей изделия; если это соотношение больше единицы, то такое изделие имеет конкурентные преимущества, то есть является конкурентоспособным на рынке (отечественном или мировом).

Конкуренция – экономическое соперничество между обособленными производителями продукции, работ, услуг по удовлетворению интересов, связанных с продажей продукции, выполнением работ, оказанием услуг одним и тем же потребителям, борьба между фирмами (предприятиями) за более выгодные условия производства и сбыта товаров и т. п.

Консорциум – временное уставное объединение промышленного и банковского капитала для реализации определенной предпринимательской идеи и достижения общей цели (осуществление общего инновационно-инвестиционного или иного хозяйственного проекта); консорциумы могут быть не только национальные (межотраслевые), но и международные.

Контрольный пакет акций – доля акций, сосредоточенная в руках одного владельца и дает возможность осуществлять фактический контроль за деятельностью акционерного общества. Теоретически он должен составлять более 50 % суммы выпущенных акций, но на практике может быть меньше, поскольку не все акционеры имеют право голоса и возможность принимать участие в общем собрании.

Концерн – организационная форма уставного объединения ризногалузсвих предпринимательских структур, характеризуется органическим сочетанием собственности и контроля с использованием (чаще всего) принципа диверсификации производства; субъекты хозяйствования, которые интегрируются в концерн, конечно теряют свою экономическую самостоятельность. В современных условиях наблюдается тенденция к увеличению количества международных концернов.

Конъюнктура рынка – определенное во времени и пространстве определенное соотношение спроса и предложения формируется как совокупность товарно-денежных пропорций под влиянием конкретной комбинации действующих факторов.

Кооператив – добровольное объединение людей, на долевых началах совместно занимаются определенным видом хозяйственной деятельности.

Корпорация (лат. – объединение, сообщество) – общество, союз, группа лиц, объединяемых добровольно по признаку общности (единообразия) профессиональных или групповых интересов, широко используемая форма акционерного общества. В Украине корпорациями считают договорные объединения, создаваемые по принципу совмещения производственных, научных и коммерческих интересов с делегированием отдельных полномочий каждым из его членов централизованном руководству.

Косвенные расходы – расходы, связанные с изготовлением различных изделий и не могут прямо относиться на той или иной вид продукции, к ним относится заработная плата управленческого и обслуживающего персонала, расходы на содержание и эксплуатацию основных фондов и т. д.

Кредит – ссуда на определенный срок в денежной или товарной форме на условиях возвратности и уплаты процента за пользование. Существуют три формы кредита – банковский, государственный, коммерческий. Банковский кредит предоставляется банками в денежной форме предприятиям и организациям, населению (преимущественно индивидуальным предпринимателям), государству. Особой формой является государственный кредит, когда заемщиком выступает государство или местные органы власти, а кредит заключается в выпуске государственных ценных бумаг (облигаций) и используется для покрытия доли государственных расходов. Коммерческий кредит предоставляется одним предприятием другому в виде продажи товаров с отсрочкой платежа, он обслуживает только обращение товаров и оформляется векселем.

Коэффициент оборачиваемости оборотных средств – отношение реализованной продукции за определенный промежуток времени к сумме среднего остатка оборотных средств за этот период.

Коэффициент сменности – показатель использования оборудования на предприятии, который свидетельствует о том, сколько изменений отработала в среднем каждая единица оборудования в течение дня, месяца.

Л

Лизинг – долгосрочная аренда машин, оборудования, транспортных средств, сооружений производственного назначения, которая фиксируется в соответствующем договоре между арендодателем (лессором) и арендатором (лизером) стоимость лизинга формируется за счет регулярных платежей, охватывающих амортизационные отчисления и проценты за кредит.

Ликвидационная стоимость основных фондов – стоимость материальных ценностей, которые ликвидируются, за вычетом расходов, связанных с их ликвидацией.

Ликвидность активов – способность активов фирмы к использованию их как непосредственных средств платежа или к быстрому их превращения в денежную форму без потери текущей (реальной) стоимости.

Лицензия – разрешение, которое предоставляется государственными органами юридическим и физическим лицам на осуществление определенных видов общественно полезной деятельности, в том числе внешнеэкономической, использование нематериальных ресурсов в течение определенного срока за обусловленное вознаграждение.

М

Малое предприятие – предприятие (организация, фирма) любой отрасли народного хозяйства с небольшой численностью штатных работников, является важным элементом рыночной структуры, наиболее гибкая и динамичная форма развития предпринимательской деятельности.

Маркетинг – система организации деятельности современного предприятия, фирмы, в процессе товарного воспроизводства, в которой в основе принятия хозяйственных решений положены требования рынка, реальные запросы, потребности покупателей в товарах и услугах и производственно-сбытовые возможности данного предприятия, фирмы.

Материалоемкость продукции – показатель, отражающий количество потребленных материальных ресурсов в натуральном или денежном выражении на единицу продукции; делится на абсолютную, удельную, общую.

Метод Дельфи – анкетный опрос специалистов в определенной области знаний, на основе которого формируется диапазон мнений экспертов, отражающий их коллективное мнение по избранной проблеме.

Микроэкономика – отрасль экономической науки, изучающая определенные экономические пропорции в пределах отдельного звена производства или отдельного предприятия, хозяйства.

Минимальный уровень заработной платы – установленная государством минимальная величина оплаты труда, рассчитанная на основе прожиточного

минимума, уровня налогообложения доходов работников, межотраслевых соотношений в оплате труда, условий и размеров оплаты труда в бюджетных учреждениях и т. п.

Миссия предприятия – комплексная цель, для которой предприятие создано и функционирует на рынке; включает как внешние (связанные с конкуренцией), так и внутренние (повышение производительности) ориентиры деятельности.

Моральный износ основных фондов – это преждевременное (до окончания срока физической службы) обесценение основных фондов, вызванное или удешевлением воспроизводства основных фондов (моральный износ первого рода), или использованием более производительных средств труда (моральный износ второго рода).

Н

Налог на добавленную стоимость – является частью вновь созданной стоимости, которая уплачивается в государственный бюджет на каждом этапе производства продукции, выполнения работ и оказания услуг.

Налоги – обязательные нормируемые платежи в государственных или местных бюджетах, которые вносят физические и юридические лица.

Научно-техническая революция (НТР) – скачок в развитии производительных сил общества, их переход в качественно новое состояние на основе коренных изменений в системе научных знаний.

Научно-технический прогресс (НТП) – непрерывный процесс получения и накопления научных знаний, их материализация в элементы техники, внедрение последней в производство и все сферы жизни.

Незавершенное производство – продукция, находящаяся в разных промежуточных стадиях производственного цикла; относятся предметы труда, которые находятся в процессе производства, ожидают обработки или находятся на контроле, в процессе транспортировки, а также полуфабрикаты в цеховых складах.

Нематериальные активы – ценности, не являющиеся физическими объектами, но имеющие стоимость, оценку (патенты, лицензии, ноу-хау, товарные знаки), права собственности и защита доступа к нематериальным ресурсам предприятия и их использования в хозяйственной деятельности с целью получения прибыли.

Нематериальные ресурсы предприятия – это составная часть потенциала предприятия, которая обеспечивает экономическую выгоду в течение длительного периода и имеет ту особенность, что в них отсутствует материальная основа получения доходов и не определены будущие размеры этих доходов.

Неплатежеспособность – неспособность предприятия (фирмы) своевременно платить по своим финансовым обязательствам.

Номенклатура изделий – перечень названий отдельных видов продукции.

Номинальная заработная плата – сумма денег, которую получает работник за выполненную работу.

Норма амортизации – установлен в законодательном порядке летний процент замещения стоимости изношенной части основных фондов; устанавливается к балансовой (первоначальной) стоимости основных фондов.

Норма выработки – определяет количество продукции в натуральном выражении или других показателей работы, которую должен выработать (выполнить) работник за определенный отрезок времени при определенных организационно-технических условиях.

Норма обслуживания – это установленное количество единиц оборудования (рабочих мест, квадратных метров площади), которая обслуживается одним рабочим или бригадой в течение смены.

Норма прибыли – отношение прибыли, полученной за определенный период времени (год), к вложенному капиталу.

Норма расхода материалов – это предельно количество сырья, материалов, топлива, энергии, которая может быть использована для производства единицы продукции определенного качества.

Норма численности – это необходимое для выполнения определенной работы численность персонала.

Нормативный срок службы основных фондов – установленный период, в течение которого средства труда должны перенести свою стоимость на готовый продукт.

Ноу-хау – совокупность технических, технологических, коммерческих и других знаний, оформленных в виде технической документации, навыков и производственного опыта, необходимых для организации того или иного производителя, но не запатентованных.

О

Облигация – кредитный ценная бумага, которая выпускается государством или предприятием как долговое обязательство, имеет срок погашения и фиксированные выплаты по процентам.

Оборачиваемость оборотных средств – движение оборотных средств, в котором денежные средства авансируются на образование производственных запасов, незавершенное производство, создание запасов готовой продукции, для расчетов с партнерами и заново возвращаются на предприятие в начальной денежной форме.

Оборотные средства предприятия – совокупность денежных средств предприятия, вложенных в оборотные фонды и фонды обращения.

Оборотные фонды – это часть производственных фондов предприятия, которые полностью потребляются в каждом технологическом цикле изготовления продукции и полностью перекосятся свою стоимость на стоимость этой продукции.

Общество с ограниченной ответственностью – организация, создаваемая на основе соглашения между юридическими лицами и (или) гражданами путем объединения их вкладов для достижения общих целей; такое общество, уставный фонд которого формируется только за счет средств дольщиков, несет ответственность в пределах собственного имущества, а его участники – в пределах их вкладов.

Общество с полной ответственностью – вид хозяйственной организации, уставный фонд которой разделен на части, размер которых определяется учредительными документами; участники такого общества отвечают по его долгам своими взносами в уставный фонд, а при недостатке этих сумм – дополнительно принадлежащим им принадлежит, в одинаковом для всех участников размере, кратном вклада каждого из них.

Операционная прибыль – это балансовая прибыль, скорректированная на разницу других операционных доходов и операционных расходов, до других операционных доходов относятся доходы от аренды имущества, реализации оборотных активов, операционных курсовых разниц, возмещение ранее списанных активов и т. п.

Операционные расходы – это расходы операционной деятельности предприятия, то есть его основной деятельности, связанной с производством и реализацией продукции (товаров, работ, услуг), которая обеспечивает основную долю его дохода.

Оплата труда – это денежное выражение стоимости и цены рабочей силы, который выплачивается работнику за выполненную работу или предоставленные услуги и направлен на мотивацию достижения желаемого уровня производительности труда.

Организационная структура управления – это форма системы управления, которая определяет состав, взаимодействие и подчиненность ее элементов (производственных и управленческих подразделений), в практике хозяйствования применяют несколько типовых структур управления: линейную, функциональную, линейно-штабную, дивизиональную, матричную.

Основная заработная плата – часть общего заработка работника, размер которой зависит от результатов его работы и определяется тарифным ставкам, должностным окладам, сдельным расценкам, а также доплатами в размерах, установленных действующим законодательством.

Основные рабочие – непосредственно участвуют в процессе изготовления продукции.

Основные фонды – средства труда производственного и непроизводственного назначения (здания, сооружения, машины, передаточные устройства, инвентарь и др., которые принимают участие в процессе производства в течение многих циклов,

сохраняя при этом свою натуральную форму, и переносят свою стоимость на стоимость готовой продукции частями путем амортизационных отчислений).

П

Пассив – часть баланса предприятия, в которой отражаются источники формирования и накопления капитала.

Патент – выданный государственным органом (патентным ведомством) охранный документ, который подтверждает право владельца на соответствующий объект промышленной собственности.

Пашуальна выплата – фактическая цена лицензии, единовременное вознаграждение за право пользоваться объектом лицензионного соглашения.

Первоначальная стоимость основных фондов – это фактическая стоимость основных фондов на момент их приобретения и постановки на баланс.

Переменные затраты – затраты, которые изменяются вместе с изменением объема производства продукции; делятся на пропорциональные и непропорциональные.

Персонал предприятия – это совокупность постоянных работников, которые получили необходимую профессиональную подготовку и (или) имеют практический опыт и навыки работы.

Планирование – процесс установления целей предприятия и выбора оптимального пути их достижения.

Плата за землю – вид налога, величина которого определяется на основе кадастровой оценки земли, зависит от размещения и качества земельного участка; взимается с субъектов хозяйствования в виде земельного налога или арендной платы.

Платежеспособность – способность предприятия выполнять свои краткосрочные и долгосрочные долговые обязательства за счет собственных средств.

Показатель текущей ликвидности – основной показатель ликвидности активов предприятия, характеризующий отношение всех текущих активов к всем текущим обязательствам.

Полная себестоимость – все затраты предприятия на производство и реализацию продукции, выраженные в денежной форме.

Поставщик – предприятие (фирма), организация, учреждение или индивидуальный производитель, который отпускает свою продукцию покупателям.

Постоянные затраты – затраты предприятия, непосредственно не зависят от объема производства продукции в определенных пределах; относятся расходы на управление, страхование, охрану предприятия, на содержание и эксплуатацию зданий и сооружений.

Потребительская стоимость – это способность товара удовлетворять определенные потребности потребителей; полезность товара.

Почасовая оплата труда – форма заработной платы, при которой заработок работника определяется в зависимости от отработанного им времени и уровня квалификации.

Предприниматель – лицо, осуществляющее предпринимательскую деятельность.

Предпринимательство – самостоятельная инициатива, систематическая, на собственный риск деятельность по производству продукции, оказанию услуг и занятию торговой деятельностью, с целью получения прибыли.

Предприятие – организационно отделенная и экономически самостоятельное звено производственной сферы народного хозяйства, специализируется на изготовлении продукции, выполнении работ и оказании услуг.

Прогнозирование – это процесс предвидения будущего состояния предприятия, его внешней и внутренней среды, а также возможных сроков и способов достижения ожидаемых количественных и качественных результатов; прогнозирования базируется на научных методах и на интуиции.

Производительность труда – это показатель, характеризующий ее эффективность и показывает способность работников выпускать определенное количество продукции в единицу времени.

Производственные запасы – предметы труда, которые еще не вовлечены в производственный процесс и находятся на складах предприятий в виде запасов.

Производственная мощность – максимально возможный выпуск продукции предприятием за определенное время (смену, сутки, месяц, год) в установленной номенклатуре и ассортименте при полной загрузке оборудования и производственных площадей.

Производственная программа – система адресных заданий по производству и доставки продукции потребителям в развернутой номенклатуре, ассортименте, соответствующего качества и в установленные сроки согласно договорам поставок.

Промышленный образец – новое художественно-конструктивное решение изделия, в котором достигается единство технических и эстетических свойств.

Профессия – характеризует вид трудовой деятельности работника и требует специальных знаний и практических навыков работы.

Прямые расходы – расходы, которые относятся непосредственно на производство отдельных (конкретных) видов продукции, то есть прямым способом включаются в себестоимость изделий.

Р

Расходы будущих периодов – расходы на подготовку и освоение новой продукции, имеющих место в данный период, но будут погашены в будущем.

Реальные инвестиции – вложения капитала в различные сферы деятельности, отрасли народного хозяйства с целью воссоздания реальных материальных (здания, сооружения, оборудование, передаточные устройства) и нематериальных (техническая, технологическая, научно-практическая документация, патенты, лицензии и т. п.) активов предприятия.

Резервный фонд – источник зарезервированных средств как части прибыли для покрытия возможных убытков предприятия (фирмы) в процессе финансово-хозяйственной деятельности.

Реинвестиции – повторные дополнительные вложения средств, полученных в качестве дохода от инвестиционных операций и основной целью которых является получение предпринимательского дохода, дивиденда или процента; различают финансовые реинвестиции (приобретение ценных бумаг) и реальные (вложения в основной и оборотный капитал фирмы) реинвестиции.

Реновация – экономический процесс обновления элементов основных производственных фондов, выбывающих в результате физического (материального) срабатывания и технико-экономического старения, осуществляется заменой ликвидированных элементов основных фондов новыми, технически совершенными, расходы на реновацию возмещаются за счет амортизационных отчислений.

Рентабельность – обобщающий показатель экономической эффективности производства, характеризующий соотношение между результатами производственно-хозяйственной деятельности и затратами на производство продукции, т. е. показывает доходность, прибыльность.

Рентабельность капитала (имущества) – показатель, характеризующий эффективность использования капитала (имущества) и вычисляется как отношение балансовой прибыли к стоимости капитала (имущества) предприятия.

Рентабельность продукции – показатель эффективности производства. Его определяют сопоставлением прибыли с затратами и ресурсами на производство продукции.

Рентабельность производства – показатель, характеризующий эффективность использования производственных фондов и определяется как отношение балансовой прибыли к среднегодовой стоимости основных производственных фондов и нормируемых оборотных средств.

Реструктуризация предприятия – комплекс организационно-хозяйственных, финансово-экономических, правовых, технических мероприятий, направленных на реорганизацию предприятия, способствовать его финансовому оздоровлению,

увеличению объемов выпуска конкурентоспособной продукции, повышению эффективности производства и удовлетворения требований кредиторов.

Рынок – целостная система экономических отношений и связей между покупателями и продавцами, строящаяся на основе рыночных цен.

Роялти – вид расчета за предоставленную лицензию, выступающий в форме периодических отчислений в течение срока действия лицензионного соглашения; устанавливаются в виде финансовых ставок к объему чистой продажи, в себестоимость производства, в расчете на единицу лицензионной продукции.

Руководитель – работник, занимающий должность руководителя предприятия или его структурного подразделения.

С

Санация – система организационно-правовых, финансово-экономических мер, направленных на предотвращение банкротства предприятия в случае его неплатежеспособности.

Сверхприбыль (убыток) предприятия – возникает в результате чрезвычайного происшествия (стихийного бедствия, пожара, техногенной аварии и т. д.) или события, периодически не будет повторяться в каждом последующем периоде.

Себестоимость продукции – совокупность затрат, выраженных в денежной форме, идущих на производство и сбыт продукции.

Сертификат – это документ, удостоверяющий высокий уровень качества продукции и ее соответствие требованиям международных стандартов ISO серии 9000.

Сертификация продукции – важный элемент системы управления качеством продукции, который предусматривает оценку соответствия продукции определенным требованиям по обязательным документальным оформлением-выдачей сертификата.

Служащий – работник, выполняющий на предприятии функции подготовки и оформления документации, хозяйственное обслуживание, учет и контроль и др.

Смета расходов – общая сумма затрат на производство и сбыт продукции в целом по предприятию в определенном расчетном периоде.

Собственный капитал – часть в активах предприятия, остающаяся после вычета его обязательств.

Совместное предприятие – форма сотрудничества партнеров, объединяющих капитал для осуществления совместной производственной деятельности, управления и распределения прибыли пропорционально вложенному капиталу; создается на основе договора несколькими юридическими лицами разных государств.

Социальная эффективность деятельности предприятия – результативность работы предприятия, которая выражается в решении ряда социальных проблем общества; может рассматриваться на уровне отдельно взятого предприятия, на муниципальном или общегосударственном уровнях.

Специалист – работник, который занимается инженерно-техническими, экономическими и другими работами, уровень их квалификации должен быть достаточно высоким.

Специальность – выделяется в пределах определенной профессии и характеризует относительно узкий вид работ.

Спрос – представленная на рынке потребность в жизненных средствах, определяется количеством тех или иных товаров и услуг, которые потребители могут приобрести по ценам, которые сложились на рынке.

Стандарт – основной нормативно-технический документ, в котором показатели качества продукции устанавливаются, исходя из новейших достижений науки, техники и спроса потребителей.

Стандартизация – комплекс норм, правил и требований к качеству продукции.

Стратегия предприятия – это определение долгосрочного курса развития предприятия, утверждение этого курса и распределение ресурсов для его реализации.

Субсидия (лат. – помощь, поддержка) – помощь в денежной или натуральной форме, предоставляемая государством физическим или юридическим лицам за счет средств государственного или местных бюджетов.

Т

Тарифная система – система регулирования оплаты труда в зависимости от сложности выполняемых работ, интенсивности и условий труда.

Тарифная сетка – это совокупность квалификационных разрядов и соответствующих им тарифных коэффициентов.

Тарифная ставка – размер оплаты труда работников за единицу рабочего времени при определенном тарифном разряде.

Тарифно-квалификационный справочник – сборник требований, содержит систему цензов, которым должны соответствовать рабочие профессии и квалификации.

Тарифное соглашение – это договор между представителями сторон переговоров по вопросам оплаты труда и социальных гарантий; может быть генеральной и отраслевой; регулирует минимальные тарифные ставки, определяет единые условия труда и др.

Тарифный коэффициент – соотношение тарифной ставки высшего разряда и тарифной ставки первого разряда.

Товарная биржа – организационное образование, которое специализируется на оптовой торговле прежде массовыми товарами, имеющими четкие и стойкие качественные параметры; оптовая купля-продажа осуществляется без предварительного осмотра (только по образцам и стандартам) и по заранее установленным размерам минимальных партий продукции; рыночные цены формируются в зависимости от фактического соотношения спроса и предложения.

Товарная продукция – продукция предприятия, которая изготовлена за определенный период и предназначена для реализации на сторону.

Товарный знак – оригинальное обозначение, с помощью которого товары и услуги одного производителя отличаются от товаров и услуг других производителей; главная задача товарного знака состоит в идентификации товара и его производителя на рынке; имеет правовую защиту.

Трудовые ресурсы – часть населения страны, которая способна к трудовой деятельности; в их состав включается населения в трудоспособном возрасте.

Трудоемкость продукции – показатель, обратный показателю выработки; характеризуется величиной затрат труда (времени) на изготовление единицы продукции.

У

Управление – это особый вид интеллектуальной деятельности, применяет разнообразные средства и методы воздействия на процессы.

Управление качеством продукции – это действия, направленные на установление, обеспечение и поддержание необходимого уровня качества продукции в процессе ее проектирования, производства и эксплуатации.

Управление персоналом – это часть кадровой политики предприятия, основными функциями которого является планирование потребности в определенных категориях персонала, его набор и отбор, обеспечение процесса обучения персонала, определения размеров заработной платы и льгот и др.

Управление предприятием – целенаправленное руководство всеми подразделениями и звеньями предприятия для организации и координации их деятельности в процессе снабжения, производства и реализации (сбыта продукции).

Условно чистая продукция – показатель производственной программы предприятия, определяется суммированием объема чистой продукции (вновь созданной стоимости) и амортизационных отчислений.

Ускоренная амортизация – метод определения амортизации основных фондов по нормам, превышающих официально утвержденные нормы амортизационных отчислений.

Устав предприятия – это собрание обязательных правил, регулирующих их взаимоотношения с другими субъектами хозяйствования, а также индивидуальную деятельность.

Уставный фонд – совокупность материальных ресурсов и средств, предоставляемых учредителем в постоянное распоряжение предприятия или организации; первоначальный размер уставного фонда фиксируется в уставе предприятия и используется как основной источник собственных средств для формирования основных и оборотных фондов.

Учетная ставка – ставка процента, по которой будущая стоимость денег приводится к настоящей их стоимости, то есть происходит процесс дисконтирования.

Ф

Физический износ – это утрата основными фондами своих потребительских свойств, в результате чего они перестают удовлетворять требованиям, которые к ним относятся.

Финансовая деятельность предприятия – возникновение денежных отношений, связанных с непрерывным кругооборотом средств в формах расходования ресурсов, получения доходов, их использования, а также по поводу отношений с поставщиками, покупателями продукции, работниками предприятия, государственными органами и др.

Финансовые инвестиции – вложения средств в различные финансовые инструменты (активы), использование капитала для приобретения облигаций, акций, других ценных бумаг, выпускаемых государством или предприятиями.

Финансовый план – план формирования и распределения финансовых ресурсов предприятия.

Фондовооруженность труда – показатель, характеризующий уровень технической оснащенности труда, величину основных производственных фондов, используемых одним работником; определяется отношением среднегодовой стоимости основных фондов к среднегодовой численности работников.

Фондоемкость – показатель, обратный показателю фондоотдачи; показывает, какая величина среднегодовой стоимости основных фондов предприятия приходится на один рубль произведенной продукции.

Фондоотдача – показатель эффективности использования основных фондов, который определяется отношением объема произведенной продукции к среднегодовой стоимости основных фондов предприятия.

Фонды обращения – это часть оборотных средств предприятия, обслуживающие процесс обращения (реализации) продукции и направленных на готовую продукцию на складах предприятия, отгруженную, но еще не оплаченную покупателем продукцию, денежные средства на расчетном счете предприятия, денежные средства в расчетах, денежная наличность в кассе.

Формы объединения предприятий – добровольные образования, которые возникают в результате объединения инновационной, производственной, маркетинговой, снабженческо-сбытовой, финансовой и социальной деятельности предприятий; наиболее распространенными являются ассоциации (союзы), корпорации, концерны, консорциумы, тресты, холдинги, финансовые группы.

Х

Холдинг (англ. – владение, держание) – разновидность акционерной компании, характерным признаком которой является владение контрольным пакетом акций других фирм с целью контроля и управления их деятельностью, производственно-хозяйственной деятельностью непосредственно не занимается.

Ц

Цена – это денежное выражение стоимости товара, количество денег, уплачиваемая или получается за единицу товара или услуги; одновременно цена отражает его потребительские свойства, покупательную способность денежной единицы, силу конкуренции и др.

Ценовая зона – узкий диапазон колебания цен вокруг средней цены.

Ценообразование – процесс обоснования, утверждения и пересмотра цен и тарифов, определения их уровня, соотношения и структуры.

Ч

Чистая прибыль – это прибыль, поступающая в распоряжение предприятия после уплаты налога на прибыль и других обязательных платежей, используется для формирования фондов накопления и потребления предприятия.

Чистый приведенный доход – один из важных показателей оценки эффективности реальных инвестиций; определяется как разница между приведенным к настоящей стоимости денежным потоком и суммой инвестированных средств.

Чистая продукция – разница между суммой товарной продукции и материальными затратами на ее производство и суммой амортизационных отчислений.

Чистая текущая стоимость – показатель оценки экономической эффективности производственных инвестиций, который определяется сопоставлением величины самих инвестиций и суммы ожидаемых дисконтированных денежных потоков в течение периода реализации инвестиционного проекта.

Э

Экономика – народное хозяйство страны или его отрасль; понятием «экономика» определяют науки, изучающие специфику производственных процессов в определенной отрасли или сфере общественного производства, например, «экономика промышленности», «экономика предпринимательства», «экономика труда».

Экономика предприятия – наука об эффективности производства, пути и методы достижения предприятием наилучших результатов при наименьших затратах.

Экономическая эффективность – относительный показатель, который является результатом соотношения между полученным эффектом и затратами.

Элементы затрат – это первичные однородные расходы затрат на производство продукции; формируются в соответствии с их экономическим содержанием, являются одинаковыми для всех отраслей и на их основе составляется смета затрат на производство.

Эффект – это результат любого мероприятия, которое чаще всего выражается определенной денежной суммой (чистая продукция, прибыль предприятия, национальный доход).

Эффективность – это относительная величина, характеризующая результативность любых затрат.

Ю

Юридическое лицо – субъект гражданского права, отвечает определенным требованиям действующего законодательства; признакам юридического лица относятся: независимость функционирования от отдельных физических лиц, входящих в ее состав, наличие собственного имущества, обособленного от имущества ее участников, право приобретать, пользоваться и распоряжаться собственностью, осуществлять от своего имени другие разрешенные законодательством действия, право от своего имени решать спорные вопросы по

деятельности и конфликтные ситуации в суде и арбитраже; самостоятельная имущественная ответственность, наличие расчетного и других счетов в банках, самостоятельного баланса , печати со своим наименованием, товарного знака и т.п.

**Glossary of key terms and concepts
by discipline
«Enterprise Economics»**

CONTENT

Definition English	
A public investment policy	77
Accelerated depreciation	77
Altman's Index	77
Amortization	77
Amortization rate	77
Assets	77
Assets intangible	77
Assets ratio	78
Association (union)	78
An auction	78
Audit	78
Authorized capital	78
Balance.....	78
Bank credit.....	79
Bankruptcy.....	79
Banks	79
Basic salary	79
Bearer shares (bearer stock/ share warrant).....	79
Bond	79
Budget.....	79
Business	79
Cash flow	79
Capital	80
Capital investment.....	80
Capital-labor	80
Capital ratio.....	80
Certificate	80
Charter company	80
Collective agreement.....	80
Commercial economic effect	81
Commercial secret	81
Commodity exchange.....	81
Commodity products	81
Company	81
Company's human resources management.....	81
Competition	81
Competitiveness of products	82
Concern	82
Consortium	82
Consumer price	82
Contract price.....	82
Controlling block of stock	82
Cooperative.....	83
Corporation	83
Corporation stock share	83
Cost estimate.....	83
Cost of products	83
Credit.....	83
Current assets turnover ratio	84
Debtors	84
Delphi	84

Demand.....	84	Forms of merge enterprises	87
Depreciation of fixed assets	84	Funds outstanding.....	88
Direct costs	84	Goods-in-Process.....	88
Diversification of production.....	84	Goodwill	88
Discount rate	84	Government control of economy ..	88
Discounting.....	85	Government order	88
Dividend	85	Grant (Subsidy)	89
Economics.....	85	Gross income	89
Enterprise Economics	85	Gross output	89
Economic efficiency	85	Goss proceeds	89
Efficiency	85	Grant	89
Effect.....	85	Gross profit.....	89
Elements of cost	85	Holding.....	89
Employee	85	Hourly wages	90
Entrepreneur	86	HR.....	90
Entrepreneurship	86	Income	90
Enterprise.....	86	Index of return the investments....	90
Enterprise strategy	86	Indirect costs.....	90
Extraordinary income (loss) of the company	86	Indicator of current liquidity.....	90
Equity.....	86	Industrial example	90
Exchange	86	Innovative processes	90
Exchange price.....	86	Insolvency	91
External environment	86	Intangible assets	91
Enterprise Management	87	Intangible company's resources ...	91
Financial investments.....	87	Intellectual property	91
Finished products	87	Internal rate of return	91
Fixed assets.....	87	Investments.....	91
Fixed costs	87	Investment building	91
Forecasting	87	Investors.....	91
		Joint-stock company	92

Joint-stock company of open type	92	Net income	96
Joint-stock company of the closed type.....	92	Net Present Value.....	96
Know-how	92	Nomenclature of products.....	96
Key workers	92	Normative lifetime of fixed assets.	96
Land value tax	92	Obsolescence of fixed assets	96
Lease	92	Occupation.....	97
Leasing.....	92	Organizational management structure.....	97
Leasing company	93	Operating costs.....	97
Legal entity.....	93	Operational profit	97
Letter of Credit.....	93	Ordinary share	97
Liability	93	Output cost determination	97
License	93	Output rate	97
Life cycle of the enterprise.....	94	Par wage.....	98
Limited Liability Company	94	Partnership is	98
Limited partnership	94	Patent.....	98
Liquidity assets	94	Personal share	98
Lump sum	94	Personnel.....	98
Macroeconomics	94	Planning	98
Maintenance rate.....	94	Physical deterioration.....	98
Manager	95	Preference share.....	99
Management.....	95	Price.....	99
Market	95	Price zone	99
Market opportunities	95	Pricing	99
Marketing.....	95	Product certification	99
Materials Consumption products .	95	Product life cycle	99
Minimum wages.....	95	Production.....	99
Money	95	Production plan.....	99
Manpower	96	Production stocks	100
Net current cost	96	Productive capacity.....	100

Productivity.....	100	Social efficiency of the enterprise	104
Profitability	100	Solvency.....	104
Profitability of production.....	100	Specialist	104
Profitability of equity	100	Specialty	104
Profitability of products.....	100	Standard.....	104
Qualification.....	100	Standardization	104
Quality	101	State contract.....	104
Quality management	101	Supplier	104
Quantity rate.....	101	Tariff agreement	105
Rate of consumption of materials	101	Tariff and qualification reference	
Rate of return.....	101	book	105
Real investment.....	101	Tariff ratio	105
Reinvestment.....	101	Tariff system.....	105
Relatively clean production	101	Taxes.....	105
Remediation	101	The authorized collection	105
Renovation	102	The balance of working time.....	105
Rent charge	102	The business plan of the company	
Renter	102	105
Reserve fund	102	The complexity of products.....	106
Restructuring of the company....	102	The financial activities of the	
Revolving assets	102	company	106
Revenue of the future periods	102	The financial plan	106
Royalty	103	The foreign trade of enterprise..	106
Scientific and technological progress		The initial value of fixed assets ...	106
.....	103	The integrated product	
Share	103	competitiveness indicator	106
Shareholder	103	The joint venture.....	106
Shares of the company	103	The mission of the company.....	106
Shift system factor	103	The recoverable value of fixed assets	
Small enterprise.....	103	107
		The residual value of fixed assets	107

Glossary of terms and concepts

The state budget.....107	Variable costs 108
The tariff system.....107	Wage rate 108
The technological revolution107	Wages 108
The total cost.....107	Working capital of the company 108
Trademark107	
Turnover of working capital107	
Value added.....108	
Value added tax108	

A

A public investment policy — complex of economic, administrative and legal measures of the state, directed on activation of investment activity.

Accelerated depreciation — the method of determining the depreciation of fixed assets according to the standards that exceed approved depreciation rates.

Altman's Index — ratio, which reflects the probability of bankruptcy; its numerical value that can be attributed to the company as a part of group of potential bankrupts, relatively stable companies with a low risk of bankruptcy and businesses for which bankruptcy is not dangerous.

Amortization — is a gradual allocation of the fixed assets to the product or service made (produced) with their help or target funds accumulation and their further use for worn-out fixed assets renewal.

Amortization rate — is an annual percentage of the replacement cost of worn-out fixed assets; it is set to the initial value of fixed assets.

Assets — everything that a company owns - working capital, fixed capital, intangible assets.

Assets intangible — tools that do not have physical, tangible form, but gives the enterprise (the firm, etc.) income. It is usually different rights of enterprises (firms, etc.), for example, patents, trademarks, trade names, copyrights, licenses and so on.

Assets ratio — an indicator of the efficiency of fixed assets, which is determined by the ratio of manufactured products to the average annual value of fixed assets of the company.

Association (union) — is the simplest form of contractual gathering of enterprises and other business structures for the purpose of constant coordination of economic activity (ongoing business activity). Associations (unions) do not have the right to interfere in production and financial activities of any of their members.

An auction — is a process of selling goods through (by) public sale at a predetermined time and in a certain place. Sale of certain goods (commodities), real estate, securities, loans and currency belong to the goods sold by auction. The offered for auction goods have certain opening bid (starting price) and they go to the block by batches or lots.

Audit — is a type of entrepreneurship (business) that means a system of services rendered to the enterprises for checking financial reporting and if the results of financial and economic activity are recorded in it correctly

Authorized capital — is the initial ammount of company's capital which is defined by its statute and formed at the expense of founders contributions and stock issues.

B

Balance – is a system of interrelated indicators characterizing any phenomenon or process by comparing his individual aspects; the difference between revenues and expenditures.

Bank credit — transfer of certain banks to individuals and legal entities for fixed term and loan agreement money with the condition of their return and payment of certain interest on them.

Bankruptcy — a concept that means legally defined impossibility of enterprise (organization of the bank) to pay debts because of lack of means.

Banks — financial enterprises that carry out functions of credit and payments, fundraising on their bills.

Basic salary – part of total employee's earnings, its size depends on working results and it's determined by tariff rates, salary, piece—rates and legislative bonuses.

Bearer shares (bearer stock/ share warrant) — is a share that does not have owner's name. It can be ordinary and preference (share).

Bond — is the credit security issued by the state or enterprise as debt obligations; has maturity and fixed interest payments.

Budget — a plan for revenues and expenditures of state, organization and enterprises in a certain period (fiscal period).

Business — any economic activity in a market economic system, bringing the owner of a particular benefit (profit).

C

Cash flow — sum of net income (profit) or cost price savings got in the process of exploitation object of and amount of depreciation.

Capital — is a set of material and money resources, as well as intellectual achievements which are used in the course of production and other fields to the effect of profit earning. In a narrower sense it is defined as the company assets net of its liabilities (debts).

Capital investment — is the investment in capital stock reprocessing and for the increment of stocks. They are real (productive) investments and are implemented as new investment building, modernization, reorganization and expansion of the existing production facilities and social infrastructure of the company (enterprise, organization).

Capital-labor — an indicator characterizing the level of technical equipment of work, the value of fixed assets used by one person; defined as the ratio of the average annual value of fixed assets to the average number of employees.

Capital ratio — an indicator inverse to that of the assets; shows that the value of the average annual value of the core business accounted for one hryvnia manufactured products.

Certificate — a document confirming the high quality of the product and its compliance with the requirements of ISO 9000.

Charter company — a collection of enforceable rules governing its relationships with other business entities and individual activity.

Collective agreement — an agreement between the workforce represented by unions and the administration or business owner, regulating their production, economic and labor relations; reviewed and approved annually.

Commercial economic effect — a result which makes it possible to assess the effectiveness of introduction of new products, taking into account the economic interests of individual design organizations, producers, consumers and businesses; calculated at certain stages of the life cycle of innovation.

Commercial secret — a set of scientific, technical, industrial, economic, financial and economic information about the company; its disclosure would damage its interests.

Commodity exchange — organizational formation, which specializes in the wholesale trade of primarily bulk commodities with a clear and steady quality parameters; wholesale purchase and sale without prior examination is carried out (only on samples and standards) and pre—established minimum batches; market prices are formed depending on the actual supply and demand.

Commodity products — production company, which made for a certain period and is intended for sale on the side.

Company — enterprises whose capital is the combined ownership of several independent companies.

Company's human resources management — is the system of measures aimed at securing every workplace and position with the workforce of the appropriate occupation, speciality and qualification.

Competition — economic competition between producers separated products and services to meet the interests associated with the sale of products, works and services to the same customers; the struggle between the companies (enterprises) for more favorable conditions for the production and marketing of goods and so on.

Competitiveness of products — a combination of consumer properties of the product, describing it differs from rival products on the degree of compliance with specific social needs and taking into account the costs of manufacturing the product. Product competitiveness index is calculated as the ratio of the integrated technical parameter measuring and similar competing products; If the ratio is greater than one, then it will have a competitive advantage that is competitive in the market (domestic or international). The competitiveness of the goods can also be determined by the price performance and profitability.

Concern — the organizational form of share associations of different business entities that is characterized by an organic combination of ownership and control with the use of (most often) the principle of diversification of production; the entities that integrate the group, usually lose their economic independence. In modern conditions there is a tendency to increase the number of international concerns.

Consortium — a temporary charter union of industrial and banking capital for the realization of certain business ideas and achieve the overall target (the joint innovation and investment or other economic project); consortia can not only be national (inter) but also international.

Consumer price — a product's ability to meet specific needs consumers; usefulness of the product.

Contract price — the price that is agreed by the partners (buyers and sellers) with account of basic market factors.

Controlling block of stock — the percentage of shares concentrated in the hands of one owner and gives the opportunity to exercise effective control over the activities of the company. Theoretically it should be more than 50% of the amount of shares issued, but

in practice may be lower because not all shareholders have the right to vote and the opportunity to participate in general meetings.

Cooperative — a voluntary association of people who on a proportional basis together doing certain kind of economic activity.

Corporation — company, association, group of individuals who voluntarily unite on the basis of commonality (sameness) professional or group interests; widely used form of a joint stock company. In Ukraine, the corporations consider the contractual associations created on the principle of combining production, scientific and commercial interests, delegating certain powers to each of its members, centralized management.

Corporation stock share — is a share which can be owned by the (members of) staff only.

Cost estimate, calculation of costs — the total cost of production and marketing of products for the whole company in a particular billing period.

Cost of products — a set of costs, expressed in monetary form, go to production and marketing.

Credit — loan for a specified period, in monetary or commodity form on the terms of the return and payment of percent for using. There are three forms of credit — banking, public, commercial. A Bank loan provided by banks in cash to enterprises and organizations, population (mainly individual entrepreneurs), the state. A special form is the state the loan when the borrower is the state or local governments, and the credit is to issue government securities (bonds) and used to cover the share of government expenditure. Commercial credit provided by one enterprise to another in the form of a

sale of goods with deferred payment; it serves only the circulation of goods and issued a promissory note.

Current assets turnover ratio — is the correlation of sales for a certain period of time to the sum of average balance of current assets for that period.

D

Debtors – legal and physical entities, which as a result of past events ran into debt an enterprise the certain amounts of money, their equivalents, other of assets.

Delphi — questionnaire specialists in a particular field of knowledge, which is formed from a range of expert opinion which reflects their collective opinion on selected issues.

Demand — represented in the market need for a means of subsistence, determined the number of certain goods and services that consumers can buy at prices prevailing in the market.

Depreciation of fixed assets — the gradual loss of the useful properties of fixed assets.

Direct costs — costs directly related to the production of individual (specific) products, ie direct method included in the cost of products.

Diversification of production — the transition from a single field to a multi—production with a wide range of products.

Discount rate — interest rate at which the future value of money is reduced to their present value, ie the process of discounting.

Discounting — method of bringing the future value of money to their present value (cost of the current period).

Dividend — part of the profit joint stock company, which is distributed between stockholders after taxes and other obligatory payments.

E

Economics — national economy of the country or industry; the term "economics" define science that studying the specific production processes in a particular area or field of social production, such as "industrial economy", "business economy", "labor economy" and so on.

Enterprise Economics — science of production efficiency, ways and methods to achieve the best results at the lowest cost.

Economic efficiency — relative index that shows result of correlation between received effect and expenditures.

Efficiency — relative value that characterize results of any expenses.

Effect — result of any event which is often expressed as a certain amount of money (clean production, profit, national income).

Elements of cost — a cost primary homogeneous production costs; formed according to their economic substance, are identical for all sectors and estimated production costs are based on them.

Employee — an employee who performs the functions of the enterprise and training

documentation, business services, accounting and control, and others.

Entrepreneur — a person who has his business in order to generate profits in the form of trade creation or production.

Entrepreneurship — is the process of designing a new business, i.e. a startup company offering a product, process or service.

Enterprise — is an organization involved in the provision of goods, services, or both to consumers.

Enterprise strategy — is a long—term course development enterprise, adoption of course and allocation of resources for it implementation.

Extraordinary income (loss) of the company — caused by extraordinary events (natural disasters , fires , technological accidents , etc.) or events that are not regularly repeated in each subsequent period.

Equity — is the difference between the value of the assets/interest and the cost of the liabilities of something owned.

Exchange — institutionalized, regular functioning market, which traded securities (stock exchange) or wholesale products at standard samples (commodity exchange).

Exchange price — the price of goods sold in the manner of trading.

External environment — external factors and conditions of business that are independent of the company, the organization, but must be taken into account during their development strategy, business plan and so on.

Enterprise Management — purposeful management of all departments and links the enterprise to organize and coordinate their activities in the supply, production and sales (sales).

F

Financial investments — investments in various financial instruments (asset); use of capital for the purchase of bonds, stocks and other securities issued by the state or companies.

Finished products — aggregate of the wares and products fully made on an enterprise, which actually released or intended for release to the side (implementation).

Fixed assets – means of labor and non—productive appointment (buildings, machinery, transmission equipment, inventory etc.), that take part in the production process during lots of cycles. They save their natural form and transfer parts of their value to the value of the finished product with depreciation.

Fixed costs — costs of the company that are not directly dependent on the volume of production within certain limits; include expenditures on management, insurance, public enterprises, maintenance and operation of buildings and so on.

Forecasting — a process of predicting the future state of the company, its internal and external environment as well as possible ways to achieve timing and expected quantitative and qualitative results; forecasting based on scientific methods and intuition.

Forms of merge enterprises —voluntary formation arising from merger innovation, production, marketing, supply and sales, financial and social activities of enterprises, the

most popular are associations (unions and guild), corporations, concerns, consortiums, trusts, holding companies, financial groups.

Funds outstanding — is part of working capital the company, serving the process of turnover (sales) products and invested in finished goods warehouses Company shipped but not yet paid by the buyer products, funds in the current account of the company, the funds in the calculations, cash on hand .

G

Goods-in-Process – products that located in various intermediate stages of the production cycle; work items that are in the process of production, awaiting processing or are under control, in transit and semi—finished products in craft stores.

Goodwill – intangible asset the value of which is determined as the difference between the carrying amount of assets enterprise and him by an ordinary cost as an integral property complex, which arises up as a result of the use of the best administrative qualities, dominant position at the market of commodities (works, services), new technologies, and others like that. G. — monetary valuation difference between the price of the company and the real value of its capital stock; measures aimed at increasing profits without a corresponding increase in active operations.

Government control of economy — coordination from the side of the state of all economic structure of country with the purpose of maintenance of firmness and macroeconomic equilibrium and providing of work of mechanism of competition; totality of different methods, instruments by which the state conducts economic activity.

Government order – means of state regulation of economy, which involves the formation on a contractual basis necessary to satisfy government needs volumes and

composition of products and placing of government contracts for the supply of products among enterprises.

Grant (Subsidy) — state support payments provided to irrevocably order a particular business structure that suffered economic hardship for objective reasons; often used to balance revenues and expenditures of local budgets and cover cash losses of some state enterprises.

Gross income — the end result of the company which is the difference between gross receipts and all costs of production and sales.

Gross output — is an economic concept used used to measure total economic activity in the production of new goods and services in an accounting period.

Gross proceeds — the full amount of receipts from the sale of marketable products and services, and materia values

Grant (lat. — help, support) — a benefit in cash or in kind the form provided by the state to natural or legal persons at the expense from State or local budgets.

Gross profit — is the difference between revenue and the cost of making a product or providing a service, before deducting overhead, payroll, taxation, and interest payments.

H

Holding (Eng. – ownership) — kind of joint—stock company characteristic feature of which are possession of controlling block of shares other firms to monitor and control their activities, industrial and economic activities are not directly involved.

Hourly wages — form of wages, in which income is determined depending on the employee, spent his time and skill level.

HR — is part of the personnel policy of the company, whose main function is the planning needs of certain categories of staff, their recruitment and selection process of providing training, determination of wages and benefits and others.

I

Income — is revenue from realization of production and services without subtracting discounts granted, the return of goods sold and sales taxes (VAT, excise, etc.).

Index of return the investments — the ratio of cash flow and investment funds; One of the main parameters that define efficiency (feasibility) of investments.

Indirect costs — costs associated with production of various products and can not directly relate to the tone or another type of product ; They include salaries of management and staff , the cost of maintenance and operation of assets and so on.

Indicator of current liquidity — the main indicator of liquidity assets, which characterizes the ratio of current assets to all current liabilities.

Industrial example — new artistic and constructive solution of a product, which achieved the unity of technical and aesthetic properties.

Innovative processes — is a set of qualitatively new, progressive changes taking place in the industrial and economic system; innovative processes is the result of innovations in technology, production and labor, management, and their implementation in practice is economic innovations.

Insolvency — inability enterprise (company) to timely pay its financial obligations.

Intangible assets — values that are not physical objects but have value , evaluation (patents, licenses , know—how , trademarks); ownership and protection of access to intangible resources of the enterprise and their use in economic activities for profit .

Intangible company's resources – it is an integral part of the potential of the company that provides economic benefits over a long period and has the feature that they don't have material foundation for acquiring income and not defined the size of future income.

Intellectual property – product of intellectual creative work; intellectual property are works of science, literature, art and other creative activities in the production, including discoveries, inventions, industrial designs, software, trademarks and others.

Internal rate of return — is a rate of return used in capital budgeting to measure and compare the profitability of investments.

Investments — long—term inlays in order to create new and modernization of existing enterprises, development of new technologies and equipment, increasing production and profits.

Investment building — is the creation of new, technical reequipment, reorganization, expansion of the existing production facilities and socail infrastructure.

Investors — natural person or legal entity who carries out the capital investment in a particular sector of the economy (industry, transport, etc.) for getting a profit.

J

Joint-stock company — the company is a legal entity whose capital consists of contributions of shareholders — shareholders and founders. This form of production organization because of raising funds through the sale of shares. There are closed and open joint stock company.

Joint-stock company of open type — the capital of the company is formed by public sale of shares.

Joint-stock company of the closed type — the shares are sold only to its employees and cannot be sold to outsiders without the consent of other shareholders.

K

Know-how — is a set of technical, technological, commercial and other knowledge, designed in the form technical documentation, skills and production experience that are necessary for the organization of production, but which are not patented

Key workers – they directly involved in the process of production.

L

Land value tax (LVT), also called a site valuation tax, split rate tax, or site—value rating, is a levy on the unimproved value of land.

Lease — transfer of property in the possession of a certain period and use it for the appropriate rent charge with its reimbursement and returning.

Leasing — long—term lease of machinery, equipment, vehicles, buildings for production purposes, which is fixed in the relevant contract between the landlord (lessor) and the

tenant (lessee); cost of leasing is formed by regular payments cover depreciation and interest on the loan.

Leasing company – type of company which is making after signing rental agreement between state agency and organization of renters.

Legal entity — subject of civil law that meets certain requirements of the current legislation; features of legal entitys are independent functioning of natural person who belong to it; natural person, availability of own property separate from the assets of its members, the right to acquire, use and dispose of property; carry out on your behalf other action allowed by law; right on their behalf to resolve disputed issues of business and conflicts in court and arbitration; independent property responsibility; availability of rated and other accounts in banks, independent balance, seals with your name, trademark and so on.

Letter of Credit — payment document, which a credit institution submits a request to another credit institution to immediately pay to the bearer of the letter of credit a sum of money for the account of specially reserved funds by completing the letter of credit the letter.

Liability — is defined as the future sacrifices of economic benefits that the entity is obliged to make to other entities as a result of past transactions or other past events, the settlement of which may result in the transfer or use of assets, provision of services or other yielding of economic benefits in the future.

License — permit issued by public authorities to businesses and individuals for certain types of socially useful activities, including foreign trade, the use of intangible resources within a certain period for due compensation.

Life cycle of the enterprise (firm, company) — the total time period from the beginning of company activity to the natural termination of its existence or restored on a new basis (with new owners and management personnel: with radically new products, technology, etc.).

Limited Liability Company — an organization created by agreement between legal entities and (or) citizens by pooling their contributions to achieve common goals; a company authorized capital is formed only at the expense of shareholders, responsible within their own property, and its members — to the extent of their contributions.

Limited partnership (fr. — **Limited partnership**) — a kind of economic organization that includes, along with the participants, responsible for the company's obligations with all their property, one or more members whose liability is limited to the property contribution to society.

Liquidity assets — assets of the firm's ability to use them as means of payment or direct to their rapid transformation into cash without losing the current (real) value.

Lump sum — is a single payment of money, as opposed to a series of payments made over time.

M

Macroeconomics — a branch of economics that studies certain economic proportions in a separate production units or individual enterprise economy.

Maintenance rate — is the set number of units of equipment (workplaces, square meters), which is serviced by one worker or team during the shift.

Manager — is an employee holding the position of the head of a company or its business units.

Management — is a special kind of intellectual activity, which uses a variety of means and methods of influence on the process.

Market — an integrated system of economic relations and relations between buyers and sellers that are based on market prices.

Market opportunities, market conditions — defined in time and space a certain ratio of supply and demand, formed as a combination of commodity—money proportions under the influence of specific combinations of existing factors.

Marketing — organization system of modern enterprise, firms, which in economic decision—making based on the market requirements laid real needs, the needs of customers in goods and services and production and marketing opportunities of the enterprise, the company.

Materials Consumption products — an indicator that displays the number of consumed material resources in kind or monetary value per unit of production; divided into absolute, specific, general.

Minimum wages — set the state minimum wage value, calculated on the basis of the subsistence minimum levels of taxation income workers, interbranch relations in pay, working conditions and wages in budgetary institutions and others.

Money — assets, public means of payment, which serve as a medium of circulation, unit of account and means of accrual.

Manpower — part of the population that is able to work; their composition included the population of working age.

N

Net current cost – index evaluation of the economic efficiency of industrial investment, which is determined by comparing the value of investments and the amount of expected discounted cash flow during the period of the investment project.

Net income – income at the disposal of the company after payment of corporation tax and other obligatory payments, used to form the accumulation and consumption funds of enterprises.

Net Present Value — one of the important indicators to measure the efficiency of real investment; defined as the difference between reduced to current cost.

Nomenclature of products — a list of the names of individual products.

Normative lifetime of fixed assets — is the specific period during which the means of labor must transfer their value to the finished product.

O

Obsolescence of fixed assets – it is premature (before the expiration of physical life) depreciation of fixed assets , caused by cheaper or reproduction of fixed assets (moral deterioration of the first kind), or more productive use of labor (moral deterioration of the second kind).

Occupation — describes the type of work the employee and requires special knowledge and practical skills.

Organizational management structure — a form of management that determines the composition, collaboration and subordination of its elements (industrial and management units); some typical management structures like linear, functional, linear headquarters, divisional, matrix structures are used in economic practice.

Operating costs – costs from operating activity of the company, from its main activity associated with the production and realization of products (goods, works and services), which provides the main part of its incomes.

Operational profit – balance profit, which is adjusted for differences in other operating incomes and operating costs; income from rental property, implementation of current assets, operating exchange differences, compensation for the destroyed assets etc. are included to other operating incomes.

Ordinary share — the share of the ordinary (not fixed) dividend, the amount of which is determined by the general meeting of shareholders after paying a fixed percentage of holders of preferred shares.

Output cost determination — is a document which reflects the total cost of expenses on production and realization of output unit; formed on the basis of the costing items of expenses.

Output rate — determines the number of products in terms of quantity or other performance indicators, which should be produced (performed) by the worker within a certain period of time under certain organizational and technical conditions.

P

Par wage — the amount of money earned by the employee for their work.

Partnership is — kind of economic organization, authorized capital is divided into two parts, which are determined by the constituent documents; members of the company liable for its debts of their contributions to the statutory fund, and the lack of these amounts — additional property that they own, in the same amount for all participants, fold contribution of each of them.

Patent — is a set of exclusive rights granted by a sovereign state to an inventor or assignee for a limited period of time in exchange for detailed public disclosure of an invention. An invention is a solution to a specific technological problem and is a product or a process.

Personal share (nominal share, registered share) — is a share with owner indicated. Distributed under open subscription. It can be ordinary and preference (share).

Personnel — a set of permanent employees who have received the necessary training and (or) have practical work experience and skills.

Planning — the process of setting goals and choosing the company the best way to achieve them.

Physical deterioration — a loss of fixed assets of its consumer properties, so that they no longer meet the requirements that are put to them.

Preference share, preferred share, preferred stock — is a share which dividend is fixed in fixed rate of interest which paid in priority regardless of the profit value of the company. This share does not the right to vote, its owner does not participate in management.

Price — monetary expression of value of goods, amount of money that pay or receive per unit of good or service.

Price zone — a narrow range of price fluctuations around the average price.

Pricing — the process of justification, approval and revision of prices and tariffs, determine their level, correlation and structure.

Product certification — an important element of the quality management system products, which includes evaluation of product conformity with certain requirements to document — issuing the certificate.

Product life cycle — a period of time during which the product is viable in the market and achieve the objectives of the seller, the level of profits; there are stage of introduction of the goods on the market, sales growth stage due to the recognition of good buyers, maturity stage (characterized by maximum profitability), market saturation product stage, the decline in sales and profits stage.

Production — labor productivity, a direct indicator of the level of labor productivity, it is possible to determine the amount of product that has made one worker per unit of time of labor.

Production plan — is a system of the delivery targets in the expanded range to the costumers who is under the contracts.

Production stocks — work items that are not yet involved in the production process and are in the warehouses

Productive capacity — is the maximum possible output of an economy.

Productivity — a measure that characterizes ability of workers to produce a number of products per unit time.

Profitability — summary measure of economic efficiency summary measure of economic efficiency that characterizes the relationship between the results of production and economic activity and the cost of production, shows that yield returns; the state or condition of yielding a financial profit or gain. It is often measured by price to earnings ratio.

Profitability of production — an indicator characterizing the efficient use of assets and defined as the ratio of profit to the average annual value of fixed assets and normalized working capital.

Profitability of equity (property) — indicator characterizing the efficient use of capital (property) and calculated as the ratio of profit to cost of capital (property) companies.

Profitability of products — an indicator of efficiency. It is determined by comparing the income and expenditure of resources for production.

Q

Qualification — is the set of labour—market skills and knowledge which defines the employee's preparation to fulfill the operation functions of determined complexity.

Quality — totality of useful consumer properties of product that determine its ability to satisfy needs of individuals and society.

Quality management — this action to install, support and maintain the required level of quality in the process of designing, manufacturing and operation.

Quantity rate — is the necessary number of staff to perform certain work.

R

Rate of consumption of materials — is the maximum permissible number of raw materials, fuel, energy, which can be used for the production of the unit of specified quality.

Rate of return — the proportion of profit during the specific time period (year) to the capital invested.

Real investment — money invested in tangible and productive assets such as plant and machinery, as opposed to investment in securities or other financial instruments.

Reinvestment — using dividends, interest and capital gains earned in an investment or mutual fund to purchase additional shares or units, rather than receiving the distributions in cash.

Relatively clean production — an indicator of the production program of the company, which is determined by the summation of net production (newly created value) and depreciation.

Remediation — a system of organizational, legal, financial and economic measures

aimed at preventing bankruptcy in case of insolvency.

Renovation — economic process of updating elements of main manufactured funds, which are out of the process because of physical demolition and feasibility aging; made replacement liquidated assets with new elements; costs for the renovation takes from the amortization costs

Rent charge – regular payments to the lessor for property that is leased and property that has used for the lease period.

Renter – person (entity or individual), who rent property for using it.

Reserve fund — an account set aside by an individual or business to meet any unexpected costs that may arise in the future as well as the future costs of upkeep. In most cases, the fund is simply a savings account or another highly liquid asset, as it is impossible to predict when an unexpected cost may arise. However, if the fund is set up to meet the costs of scheduled upgrades, less liquid assets may be used.

Restructuring of the company — complex of organized, economic, financial, legal and technical measures to reorganize the company, which will contribute to its financial health, increase output of competitive products, increase production efficiency and satisfaction of creditors' claims.

Revolving assets — is the part of the company's assets, which are fully consumed in each technological cycle of production and completely transfer their value to the value of the product that is being produced.

Revenue of the future periods — income received in respect of future periods.

Royalty — kind of payment for the license, which takes the form periodic payments during the term of the license agreement; established in the form of financial bids to the amount of net sale, cost of production per unit of licensed products.

S

Scientific and technological progress (NTP) — a continuous process for the accumulation of scientific knowledge and their materialization in the elements of technology, the introduction of the latest production and all areas of life.

Share — securities manufactured by the joint stock company, entitling the holder, a member of the company, to participate in its management and to receive dividends from the profits. The amount of money designated for the shares, — nominal value of a share; the price at which it is sold, the stock price. Shares are preference shares, registered, bearer, etc.

Shareholder — the owner of the shares of the company.

Shares of the company – shares that disseminated to other enterprises and organizations, cooperatives, banks, voluntary societies.

Shift system factor — is the equipment use factor at the enterprise which indicates the amount of shifts each unit of equipment has worked per day, per month.

Small enterprise — an enterprise (organization, company) of any sector of the economy with a small number of staff members; is an important element of market structure, the most flexible and dynamic form of entrepreneurship.

Social efficiency of the enterprise – performance of the company, which is expressed in solving a number of social problems society; can be seen at the level of individual enterprise, municipal or national levels.

Solvency — is ability of a company to meet its long—term financial obligations.

Specialist — worker who is engaged in the engineering, technical, economic and other works; level their qualifications should be quite high.

Specialty — allocated within particular occupation and describes the relative narrow type of work.

Standard — basic normative and technical document which indicators product quality is established on the basis of the latest achievements of science, technology and consumer demand.

Standardization — a set of rules, regulations and requirements to quality of products.

State contract — written document confirming the intention (desire) state on behalf of authorized Cabinet of Ministers of Ukraine sectoral and functional ministries of Ukraine, state committees and similar other institutional entities to purchase certain conditions specific volumes of products to replenish state reserves and provide consumers whose needs are financed by the State budget.

Supplier — enterprise (company), organization, institution or individual manufacturer sells its products to customers.

T

Tariff agreement — a contract between representatives of the parties to the negotiations remuneration and social guarantees; may be General and sectoral; regulates minimum wage rates determines the uniform conditions of labour, etc.

Tariff and qualification reference book — of requirements that contains the system qualifications that must be met for workers of a certain profession and qualification.

Tariff ratio — is the ratio of the tariff rate of the higher category and tariff rate of the first category.

Tariff system — is a set of qualifying categories and their corresponding the tariff coefficients.

Taxes — compulsory statutory payments to state and local budgets that make them natural and legal persons.

The authorized collection — of material resources and tools provided founder at the constant disposal of the enterprise or organization; original the size of the statutory Fund fixed in the articles of Association and is used as the main source of own funds for the formation of fixed and circulating funds.

The balance of working time — actual hours worked by a worker per shift, day, month, year.

The business plan of the company — a structured plan for key aspects of enterprise development based on business strategy.

The complexity of products — an indicator inverse to that of output; characterized by labor costs (time) at the manufacturing unit.

The financial activities of the company — the emergence of financial relations associated with continuous circulation of funds in the form of spending resources of income, their use, and about the relationship with suppliers, customers of products, employees, public authorities and others.

The financial plan — a plan of formation and allocation of financial resources.

The foreign trade of enterprise— is the sphere of its business associated with access to foreign markets and the operation on them, the creation of joint ventures, implementation of monetary and credit transactions.

The initial value of fixed assets — is the actual value of fixed assets at the time of purchase and the capture of the balance.

The integrated product competitiveness indicator — the quantitative description of competitiveness of the goods, which is the ratio of the group index for the technical parameters of products to group parameters for its economic parameters.

The joint venture — a form of collaboration partners that integrate capital for joint production activities, management and distribution profit in proportion invested capital; based on an agreement several entities of different countries.

The mission of the company — complex purpose for which the company was created and operates on the market; includes both external (relating to competition) and internal (increasing productivity) orientation activities.

The recoverable value of fixed assets — the full cost of reproduction of fixed assets in modern conditions of production and current prices.

The residual value of fixed assets — the value of property being liquidated, net of expenses related to their liquidation.

The state budget — annual plan of state profits and charges, ratified in a legislative order.

The tariff system — the regulatory system of remuneration depending on the complexity of work performed, the intensity and conditions of work.

The technological revolution (STR) — leap in the development of the productive forces of society, their transition into a new state based on fundamental changes in the system of scientific knowledge.

The total cost — all expenditure on production and sales, expressed in monetary terms.

Trademark — original designation by which goods and services are different from one producer of goods and services other manufacturers; the main task of a trademark is to identify the product and its manufacturer on the market; has legal protection.

Turnover of working capital — is the working capital circulation in which cash is advanced on the formation of inventory, unfinished production, the creation of stocks of finished products, payments to partners and are returned to the company in an initial cash.

V

Value added (Net output)– the difference between the amount commercial output and material costs for its production and depreciation

Value added tax — is part of the created new value, that is paid to the state budget at every stage of production, works and services.

Variable costs — costs that vary with the change of volume production; Variable costs divided into proportionate and disproportionate.

W

Wage rate — the wage of workers per unit time at a certain tariff category.

Wages — a monetary expression of value and price of workforce, which is paid to the employee for work done or services and directed to the motivation to achieve the desired level of productivity.

Working capital of the company — is enterprise's funds invested in working capital and assets that provide continuity of manufacturing process.